Wason
PL5179
L86
v. 2

ASIA

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY

Wason
PL 5179
L 86
v. 2

CORNELL
UNIVERSITY
LIBRARY

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY

Serie No. 282a

f 0.50

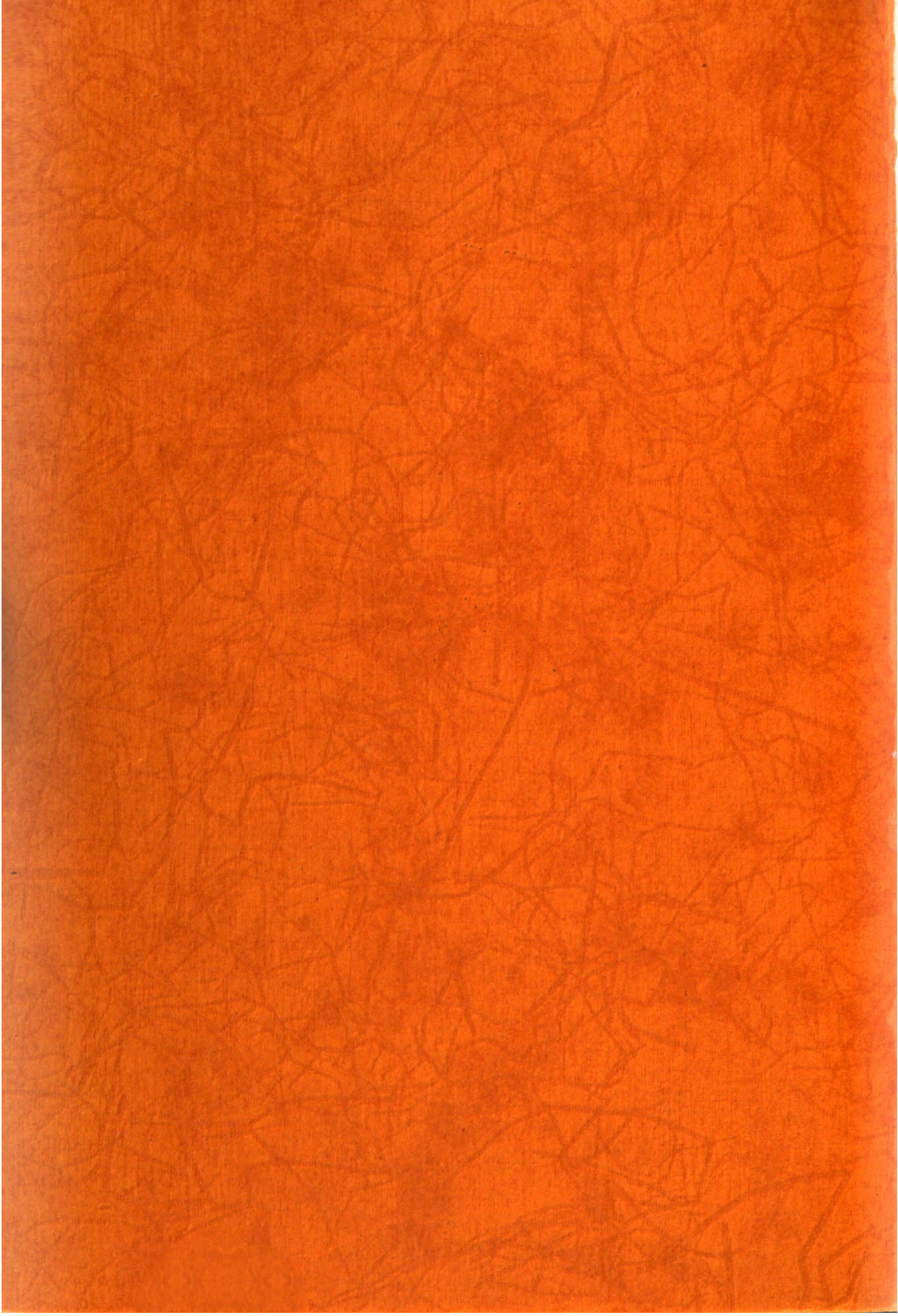
SI KENTOES

DJILID II

BALÉ POESTAKA

BATAVIA-CENTRUM

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY

Serie No. 282a

LELAKONÉ
SI KENTOES

ANGGITANÉ

C. COLLODI

SING ANDJAWAKAKÉ

SOEHARDA
(Balé Poestaka)

NGANGGO GAMBAR

DJILID II

Cornell University Library
PL 5179.L86
v.2
Lelakoné si Kentoes /
3 1924 023 397 015
ech

Lorenini, Carlo

BALÉ POESTAKA — 1932 — BATAVIA-CENTRUM

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Walon
PL5179
L86
v.2

Wewenangipoen ingkang ngarang kaajoman mitoeroet Angger ingkang kapatjak ing Staatsblad 1912 No. 600

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY

XXI. KENṬOES DIEKON TOENGGOE KANḌANG PITIK.

Si Kenṭoes atiné soesah banget. Moela bandjoer nangis bengok-bengok, toeloeng-toeloeng. Nanging ora ana sing noeloengi. Kiwa tengené kono ora ana omahé, sanadjan ana, panggonané adoh banget. Wong liwat ija ora ana sidji-sidjia.

Ḍèk samana wis boebar wajah soeroep srengéngé, saja soewé saja peteng.

Kebonané njenjet, sepi ora ana swara, toer peteng. Kenṭoes rada wedi. Karo manèh sikilé sing kena pasangan, rasané kaja toegel-toegela. Larané ora karoewan, nganti Kenṭoes arep soemapoet.

Doemadakan ana konang kelip-kelip marani. Kenṭoes bandjoer tjalaṭoe:

— „É, konang, akoe toeloengana, sikilkoe kedjepit pasangan, larané ora djamak!"

Konang welas, weroeh si Kenṭoes maoe. Takon:

— „Kowé kok nganti kedjepit pasangan maoe keprijé, ta?"

— „Akoe maoe sirkoe arep golèk téla gantoeng ....."

— „Apa téla gantoeng koewi doewèkmoe, ta?"

— „Doedoe ....."

— „Kok arep kokoenḍoeh?"

— „Wong wetengkoe loewé!"

— „Loewé ija loewé, nanging amèk doewèké wong lija koewi djenengé njolong. Ija apa ora?"

— „Akoe wis kapok, wis ora arep manèh-manèh!"

Lagi tekan samono, ana kresek-kresek soewarané wong mlakoe. Ija ikoe sing doewé kebon, arep niliki pasangané, manawa ana loewak sing kena pasangan. Bareng weroeh pasangané, sing doewé kebon maoe kagèt banget: doedoe loewak, nanging botjah. Tjalaṭoe karo nepsoe:

— „Nah, maling tjilik, ketjekel kowé saiki! Iki sing gawéné njolongi pitikkoe!"

Kenṭoes mangsoeli karo nangis:

— „Boten, koela boten mandoeng ajam! Tijang koela namoeng baḍé meṭik téla gantoeng!"

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Ah, angger wani njolong téla gantoeng, wis mesṭi wani maling pitik. Titènana waé, kowé mesṭi takadjar sing nganti ora lali sadjegmoe oerip."

Pasangané bandjoer dioetjoeli. Kenṭoes ditjanḍak goeloené, ditjengkiwing, digawa moelih. Bareng tekan régolé omahé, Kenṭoes dibroekaké ing lemah karo diidak tjengelé.

„Mengko bengi jèn oedan kowé mleboea kanḍang asoe kono . . . . ."

— „Saiki wis kewengèn, akoe wis ngantoek. Sésoek waé titènana! Wingi asoekoe mati, kebeneran kowé dadi soelihé."

Kenṭoes bandjoer dikaloengi ranté goeloené kaja asoe, nganti mèh ora bisa méngo. Poetjoeké ranté ditalèkaké olèh tjagak. Noeli tjalaṭoe:

— „Mengko bengi jèn oedan, kowé mleboea kanḍang asoe kono. Kono wis ana daminé, isih anjar, lagi 4 taoen lawasé. Karo jèn ana maling, kowé koedoe ndjegoeg, ngreti!"

Sawisé mangkono, wong tani maoe bandjoer mleboe ngomah, lawangé teroes dikantjingi. Si Kenṭoes kari idjèn, awaké gemeter sabab wedi toer wetengé loewé. Sarta ḍèk nalika ikoe aḍem ba-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

nget. Kala-kala nggrajangi ranté sing ndjiret goeloené ikoe. Kentoes noetoeh awaké ḍéwé karo nangis:

— „Ija iki, kaja ngéné iki opahé! ..... Oepama akoe ora kesèd, oepama akoe ora nggoegoe kanḍané kantja-kantjakoe, mesṭi ora kaja ngéné iki! Jèn akoe bijèn kaé toememen olèhkoe sekolah, oetawa oepama akoe ora loenga saka ngomah, mesṭi akoe ora ditjantjang kaja asoe ngéné iki ..... Ah, barang wis kebandjoer ....."

Sawisé noetoeh awaké ḍéwé mangkono maoe, bandjoer mbloeḍoes mleboe ing kanḍang asoe, teroes toeroe.

XXII. KENṬOES KETEMOE KARO SING MALING PITIK.

Olèhé toeroe Kenṭoes lagi sawatara. Bareng tengah wengi nglilir, kroengoe ana swara bisik-bisik. Kenṭoes ngingoek metoe, weroeh ana ireng-ireng, tjatjahé papat, ana ing ngisor pager. Roepané kaja koetjing, nanging satemené loewak. Ija ikoe loewak sing gawéné mangani pitik oetawa enḍog kaé. Loewak maoe sing sidji bandjoer marani menjang kanḍang asoe, panggonané Kenṭoes karo ngoendang bisik-bisik:

— „Kemis, Kemis!"

Kenṭoes mangsoeli:

— „Akoe doedoe Kemis!"

— „Lo, kowé sapa?"

— „Djenengkoe Kenṭoes!"

— „Kok ana kono."

— „Akoe diekon toenggoe ana kéné!"

— „La si Kemis asoe sing toewa, sing gawéné ana kéné kaé, saiki ana ngendi?"

— „Wis mati, lagi wingi!"

— „Mati? ..... Mesakaké temen! Mangka atiné betjik banget! ..... Nanging jèn mirid roepamoe kowé koewi ija asoe sing betjik!"

— „Hoes, akoe iki doedoe asoe!"

— „La kowé koewi apa?"

— „Akoe golèk!"

— „Kok ana ing djero kanḍang asoe?"

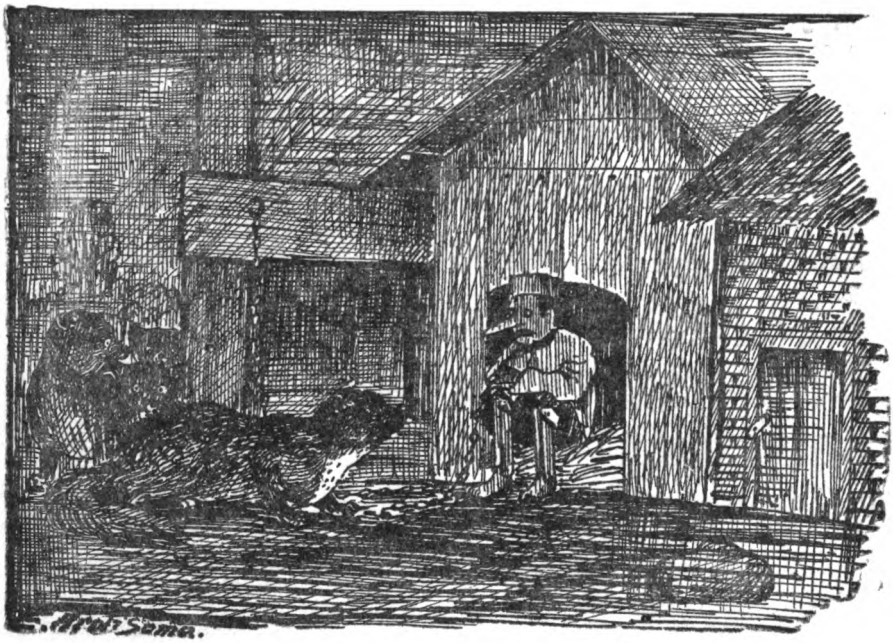
Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Akoe dioekoem ana kéné!"

— „Stt, kowé arep takadjak sekoeṭoe, kaja si Kemis sing wis mati kaé, kowé wis mesṭi maṭoeké, ta wis!"

— „Apa ta?"

— „Ngono, ja! Seminggoe sapisan akoe teka kéné, preloené njolong pitik 8. Sing 7 takpangan sakantjakoe, sing sidji kowé. Nanging kowé koedoe api-api ora kroengoe, adja ndjegoeg oetawa alok barang."

„Sst, kowé arep takadjak sekoeṭoe . . . . ."

— „Apa Kemis bijèn gawéné ija ngono!"

— „Ija, bijèn Kemis noeroet baé, ora taoe njoelajani. Wis, ta, kowé toeroea waé sing pénak. Pesṭèkna waé, sésoek ésoek mesṭi tak aḍepi pitik sing lemoe ḍéwé, wis resik tanpa ana woeloené, kena kokanggo sarapan. Keprijé, gelem ora?"

— „Kok énak ja. Ija, ija wis!"

Nanging satemené ing batin Kenṭoes moeni mengkéné:

— „Titènana waé mengko!"

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Loewak papat maoe pangirané wis ora ana bebaja apa-apa. Bandjoer teroes menjang kandang pitik sing panggonané djèdjèr karo kandang asoe maoe. Kantjingané lawang kandang pitik noeli dikrikiti, ora soewé lawangé menga. Bareng loewak papat pisan wis pada mleboe kabèh, djekrèk, lawangé mineb manèh. Sing nginebaké lawang maoe si Kentoes. Ora moeng ditoetoep waé lawangé, nanging isih nganggo digandjel watoe gedé, soepaja loewaké ora bisa oetjoel.

Sawisé mangkono, Kentoes bandjoer djoegoeg, ora béda karo asoe: „hoek, hoek, hoek!"

Pak tani kroengoe djegoeg maoe tangi njandak bedil teroes mboekak lawang karo takon.

— „Ana apa?"

Kentoes mangsoeli.

— „Wonten pandoeng!"

— „Endi malingé!"

— „Wonten nglebet kandang ajam!"

— „Mengko disik, akoe noeli teka!"

Ora soewé pak tani metoe, bandjoer marani kandang pitik. Loewaké ditjekel, dilebokaké ing djero karoeng, bandjoer karoengé ditalèni kentjeng karo tjalatoe gijak-gijak:

„Ketjekel ora, kowé saiki. Akoe ija bisa matèni kowé, ngrangkèt kowé sing nganti kapok kaé! Nanging apa preloené, akoe ora bodo! Sésoek waé takgawa menjang panggonané wong maroeng kidoel kono koewé, kowé mesti bandjoer didèndèng, disoegoehaké wong sing pada ngiras. Jèn pantjèna mono, iwakmoe didèndèng koewi, toemrap marang kowé, djenengé moenggah dradjaté. Nanging akoe iki wong betjik banget, moela ija wis tjikbèn waé."

Sawisé tjalatoe mangkono, pak tani noeli marani Kentoes. Pak tani ketara jèn atiné boengah banget, Kentoes dieloes-eloes goendoelé, karo ditakoni:

— „Kowé kok dadi bisa njekel maling sing sok njolongi pitikkoe koewi, keprijé maoené? Mangka djenaté si Kemis kaé ora taoe weroeh, njatané bijèn ora taoe ndjegoeg?"

Pantjèna si Kentoes ija kepéngin nganakaké alané si Kemis anggoné tansah ngapoesi bendarané. Nanging batiné:

— „Ah, preloené apa, njatoer ala wong sing wis mati .....

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Mati ija wis bèn mati ..... moeng kéné adja nganti njatoer ala!"

Kentoes ora mangsoeli barang-barang. Pak tani takon manèh:

— „Dèk loewak iki tekan kéné, kowé apa lagi toeroe, apa melèk?"

— „Koela saweg tilem, nanging sareng wonten soewanten kloetek-kloetek, koela ladjeng nglilir. Loewak ingkang satoenggal moeroegi koela, witjanten: „Kowé adja ndjegoeg ija, mengko taktjepaki ingkoeng pitik sidji!" Kados poendi, jèn ngaten poenika, poenapa boten koerangadjar namanipoen? Leres, koela poenika roepi golèk, oetawi katah awon koela! Nanging jèn dipoen poerih sekongkel kalijan bangsat, poenapa déné dipoen poerih toemoet neda barang pandoengan, boten, koela meksa boten poeroen, sanadjan étjaa kados poenapa!"

— „Bener koewi! Bagoes banget atimoe! Moelané akoe boengah banget! Saka boengah-boengahkoe, kowé takloewari saiki. Wis kana, moeliha!"

Pak tani bandjoer ngoetjoeli wesi sing dienggo ngranté Kentoes,

XXIII. KENTOES NGGOLÈKI BAPAKNÉ.

Kentoes atiné boengah banget. Bareng ranténé wis dioetjoeli, bandjoer brabat, mlajoe anggeblas, karo loendjak-loendjak mloempat-mloempat. Olèhé mlajoe ora lèrèn-lèrèn nganti tekan ing dalan sing menjang omahé poetri peri bijèn kaé.

Bareng tekan ing dalan, Kentoes mandeg karo ngingetaké ngiwa nengen. Alasé ija katon, dèk dèwèké ketemoe karo asoe adjag lan koetjing kaé ija ana ing alas kono koewi. Kajoe gedé, panggonané Kentoes nalika digantoeng, ija katon. Nanging sing digolèki, ija ikoe omahé poetri peri, ora ana. Kentoes olèhé nggolèki, matané dielèk-elèkaké meksa ora katon.

Atiné deg-degan. Kentoes mlakoe manèh gegantjangan. Ora soewé tekan papan mloewa, sing dèk bijèn prenah panggonané omahé poetri peri kaé. Omahé wis ora ana tabeté babar pisan. Nanging ing kono ana koeboerané nganggo kidjing, sing ditoelisi oeniné mangkéné:

Ing kéné
koeboeré poetri peri

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

ngadjalé sabab seḍih
ditinggal
aḍiné si Kenṭoes.

Sawisé diédja, Kenṭoes ngreti soerasané. Kenṭoes teroes ambroek ndjoengkel ana ing kidjing kono, karo nangis. Olèhé nangis sawengi moepoet, nganti awan ija isih nangis. Panangisé seroe nganti kroengoe kiwa tengen kono, ngoemanḍang ana ing poenṭoek-poenṭoek sing ora adoh saka kono. Tangisé Kenṭoes:

— „O, keprijé, peri, kowé kok mati tenan! ..... Kok doedoe akoe sing mati, bok akoe waé sing mati ..... Bapak ana ngendi, ana ngendi? ..... Ana ngendi, bakjoe, bapakkoe endi? Akoe arep mèloe bapak! Ora bakal loenga-loenga manèh! .....

..... Bakjoe peri, kowé rak ora mati tenan, ta? .....

..... Rak ora mati, ta! ..... Hiiiii, apa kowé ora mesakaké akoe, akoe idjèèn! ..... Mengko bangsat-bangsat paḍa teka, akoe ndjoet digantoeng manèh! ..... ndjoet akoe mati tenan! ..... Keprijé iki? Bapak ora ana, kowé ora ana! Sing mènèhi pangan akoe sapa? Akoe toeroe ngendi jèn bengi? ..... Bok akoe mati waé sisan, wis genah! ..... Hi, hi, hiiiii! ....."

Sakıng seḍihé, ramboeté kaja arep didjebol-djebola. Nanging ramboeté sing dıanggo kajoe, dadi ija ora gampang djebolé.

Doemadakan ana manoek dara lagi maboer ana ing ḍoewoeré, aroeh-aroeh:

— „É, goes, kowé lagi apa?"

Kroengoe soewara maoe, Kenṭoes ngingetaké manḍoewoer, karo ngoesapi eloehé. Wangsoelané rada nepsoe:

— „Kowé apa ora weroeh? Akoe iki lagi nangis."

Manoek dara pitakon manèh:

— „Anoe, apa kowé weroeh golèk sing djenengé Kenṭoes."

— „Sapa? Kenṭoes? Ija akoe iki sing djenengé Kenṭoes!"

Manoek dara noeli moeḍoen njeḍaki. Dara maoe geḍéné ngoengkoeli pitik tlekoen. Manoek pitakon:

— „Dadi kowé ija mesṭi wis wanoeh karo sing karan pak Domblé?"

Kenṭoes kagèt, kroengoe djenengé pak Domblé.

— „Pak Domblé? Wis mesṭi wanoeh, toer banget! Ija koewi

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

bapakkoe! Ora, olèhmoe weroeh ana ngendi? Apa, apa bapak ija isih oerip? Saiki ana ngendi ....."

— „Wis teloeng dina iki akoe weroeh pak Domblé ana ing pinggir sagara."

— „Lagi apa, lagi apa!"

—„ Lagi gawé praoe tjilik, arep dianggo njabrang sagara. Olèhé ndjadjah bapakmoe wis ana 4 sasi, nggolèki kowé. Nanging ora ketemoe, moelané arep digolèki menjang tanah sabrang."

Kentoes takon:

— „Pira dohé saka kéné menjang pinggir sagara?"

— „Koerang loewih ana sèwoe pal."

— „Sèwoe pal? O, manoek dara, mbok akoe iki doewé elar kaja kowé ngono! ....."

— „Akoe rak ija bisa nggawa kowé, jèn kowé gelem."

— „Keprijé rekané?"

— „Kowé noengganga gigirkoe kéné. Kowé abot apa èntèng?"

— „Akoe iki èntèng banget, kaja kapoek waé!"

Kentoes ora sranta, bandjoer noenggang gegeré manoek dara, kaja wong noenggang djaran kaé, ngetapel karo moeni:

— „Hrrr, kk, kk! ajo, adja soewé-soewé!"

Manoek dara noeli maboer. Ora soewé mèh tekan panggonan méga. Nalika ikoe Kentoes kepéngin ndeleng mangisor, nanging saka doewoeré singoenen. Samar manawa tiba, bandjoer agé-agé ngrangkoel goeloené manoek dara maoe.

Olèhé maboer sadina moepoet. Bareng ngarepaké soeroep srengéngé, manoek dara tjalatoe:

— „Akoe ngelak banget!"

Kentoes njamboengi:

— „La, wetengkoe loewé banget!"

— „Nah, kaé ana pagoepon! Ajo, lèrèn sadéla waé. Mengko maboer manèh. Sésoek ésoek rak tekan pinggir pasisir."

Ora soewé pada tekan ing pagoepon dara ikoe. Pagoepon maoe wis soewoeng. Ing kono ora ana barang-barang, kadjaba moeng banjoe ana ing tjoewo karo katjang idjo sabatok.

Djaréné Kentoes, dèk bijèn awaké koewi ora taoe mangan katjang idjo, weroeh waé wis moetah-moetah. Éwadéné nalika ikoe olèhé mangan sengkoet, nganti sabatok entèk goesis. Bareng wis bandjoer tjalatoe:

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Manoek dara noeli maboer.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Akoe maoené ora ngira jèn katjang idjo koewi ija énak banget!"

Manoek dara mangsoeli:

— „Pantjèn bener kandamoe koewi, Ṭoes! Wong loewé koewi ora mbalèkaké barang-barang. Sanadjan katjang mentah ija enak. Loewé ikoe lawoeh sing peng-pengan ḍéwé!"

Sawisé lèrèn sawatara, bandjoer mangkat manèh. Ésoeké tekan pinggir sagara.

Kenṭoes dioeḍoenaké, manoek dara sawisé ngoeḍoenaké Kenṭoes, toemoeli loenga waé, sabab ora gelem diwènèhi tarima kasih. Manoek dara teroes loenga bablas, ora soewé wis ora katon.

Ing pasisir kono akèh wongé, paḍa alok-alok karo toeding-toeding menjang sagara.

Kenṭoes takon karo nini-nini:

— „Ni, ana ngapa ta iki?"

— „Kaé lo, ana wong toewa, djaréné kélangan anak. Anaké moeng sidji. Digolèki menjang ngendi-endi ora ketemoe, saiki arep digolèki menjang tanah sabrang. Nanging moeng noenggang praoe tjilik waé. Saikiné ombaké geḍé. La, la kaé, praoené arep kèrem ....."

— „Praoené endi, ni!"

— „Kaé, lo, kaé!"

Nini-nini maoe karo noedingi praoe sing katon keṭip-keṭip ana ing tengah sagara, wongé sing noenggangi mèh ora tjeṭa roepané.

Kenṭoes ija weroeh praoe tjilik maoe. Bareng saja tjeṭa pandelengé, ḍèwèké mbengok karo nangis:

— „Bapaaaak, kaé bapaaak!"

Nalika samana praoe maoe di ontjlang aloen, moenggah moeḍoen. Tjat katon ana ing poetjoeking ombak, tjat ora. Kenṭoes ngadeg ana ing ḍoewoer watoe karang geḍé, karo oendang-oendang: „Paaaak! Paaaaaak!" karo awé-awé nganggo topiné, tangané srawéjan.

Roepané pak Domblé sing ana ing tengah sagara ikoe ija ora pangling marang anaké. Marga ḍèwèké ija katon ngawé-awé nganggo tjapingé sarta awèh weroeh, oega kepéngin bisaa tekan pinggir. Nanging keprijé? Sagarané moempal-moempal kaja mangkono!

Doemadakan ana ombak sing ḍoewoer banget, praoené katoet,

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

teroes keblebeg, moesna. Wong-wong sing pada ndeleng ana ing pasisir maoe paḍa ngentèni, bokmanawa praoené mantjoengoel manèh. Nanging ora, praoené teroes ilang. Sing paḍa meroehi maoe paḍa moeni:

„Pak, taktoeloengi!"

— „Ah, welas temen akoe!"

Ana manèh sing bandjoer sembahjang, ana sing ngoetjap: „Inna'llilahi, wa inna'llilahi rodjioen!" sarta bandjoer paḍa klenḍèh-klenḍèh moelih.

Doemadakan ana soewara ndjerit. Bareng wong-wong maoe mé-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

ngo, weroeh Kentoes lagi ambjoer saka ing ḍoewoer karang, karo ndjerit:

— „Pak, taktoeloengi! ....."

Kentoes ikoe awaké ṡing dianggo kajoe, moelané ija ora kesilep, koemambang waé. Ḍasar ija prigel nglangi. Kala-kala sok katon katoet aloen, bandjoer ngilang manèh. Goendoelé sok tjoengoel-tjoengoel, sok moeng tangané sing katon srawéjan. Saja soewé saja adoh saka pasisir.

Wong-wong sing weroeh, paḍa njeboet:

— „O, kok ija mesakaké temen."

Bandjoer paḍa moelih, semoené paḍa soesah.

XXIV. KENṬOES KETEMOE MANÈH KARO POETRI PERI.

Kentoes olèhé nglangi ana ing sagara sawengi moepoet. Ḍèwèké doewé pangarep-arep bisa ketemoe karo bapakné.

Nalikané Kentoes nglangi ana ing tengah sagara maoe, petengé ndedet. Langité katoetoepan mendoeng, oedané nganggo prahara, gloedoegé goemleger tanpa kendat.

Bareng wajah ésoek, anginé rada menḍa, langité wis resik. Srengéngéné katon djoemedoel saka ing sagara ana ing kéblat wétan. Ing kadohan katon ana ireng-ireng ngrenggoenoek, roepané kaja poelo.

Kentoes diepeng olèhé nglangi, soepaja agé-agé tekana poelo maoe. Nanging tanpa goena, djalaran aloené isih ngombak-ombak. Angger Kentoes wis rada tjedak, dibalèkaké manèh.

Doemadakan ana aloen gedé! Kentoes katoet, dioemboelaké, weroeh-weroeh wis tiba ana ing gisikané poelo maoe. Olèhé tiba rada kanteb, nganti baloengé kemrepjek kabèh, nanging batiné:

— „Ija wis tjikbèn, nanging akoe saiki wis ana pentasan."

Srengéngéné nalika samono saja ḍoewoer. Sagaranè mari ngombak-ombak kaja maoe.

Kentoes bandjoer tjoetjoel, sandangané diepé soepaja garing. Ḍèwèké ndeleng ngiwa nengen bokmanawa ana praoe tjilik sing ana wongé. Nanging ora ana barang-barang. Anané moeng langit karo banjoe. Ing kadohan ija ana praoe tjilik, nanging praoe lajar, katoné ketip-ketip satengoe-tengoe gedéné.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Kentoes tjalatoe dèwèkan:

— „Bok akoe weroeh djenengé poelo iki, ija! Iki apa ana wongé apa ora, jèn ana apa wong betjik-betjik, apa wong ala, tegesé: apa wongé sing sok njekeli botjah tjilik bandjoer digantoeng ing witwitan kaé? Nanging sing taktakoni sapa? Wong ora ana manoengsa sidji-sidjia ngéné, keprijé?"

Sarèhné roemangsa kaidjènen ana ing poelo maoe, moela atiné Kentoes soesah banget, kaja arep nangis-nangisa. Doemadakan weroeh ana iwak gedé lagi nglangi ana ing pinggir, mentongol, endasé lan awaké katon kabèh.

Kentoes ora weroeh djenengé iwak maoe, moelané olèhé takon:

— „É, goes iwaak, akoe arep takon sadéla waé!"

Iwak maoe roepané betjik banget atiné, mangsoeli:

— „Ija, ana apa?"

— „Akoe wèhana weroeh, apa kéné iki ija nagara, apa ija ana wongé sing kena didjaloeki mangan, nanging ora genti mangan?"

— „Ana pisan! Malah ora adoh saka kéné!"

— „Dalané metoe ngendi?"

— „Dalan tjilik kiwamoe koewi toeroeten waé. Jèn mlakoe sirahmoe méngoa menjang boeri waé, tjikbèn adja bingoeng."

— „Ija! O, ana manèh sing taktakokaké! Kowé koewi sabamoe moeng ana sagara waé, apa kowé ora kepetoek karo bapakkoe noenggang praoe tjilik!"

— „Bapakmoe sapa, ta!"

— „Bapakkoe koewi moeng sidji, sadjagat ora ana sing madani! Akoe iki anaké, moersal banget!"

— „O, kaé! Ija, dèk maoe bengi ketempoeh prahara gedé, praoené kèrem!"

— „Bapak ndjoet keprijé?"

— „Bapakmoe bandjoer ditjaplok iwak lodan gedéné nggegirisi, saiki lagi saba ana in kiwa tengen kéné, nijaté apa sing katon moeng arep ditjaploki waé."

Kentoes wedi banget, kroengoe tjaritané iwak maoe, tjalatoe karo ngoplok:

— „Apa iwak lodan koewi gedé banget?"

— „Wé la, gedéné ora karoewan! Gampangé waé, lagi tjangkemé totok waé gedéné wis pada karo omah djoglo, jèn mangap, bok gerbong sepoer ija kleboe!"

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Wé, doebilah!"

Kentoes kagèt banget, agé-agé nganggo sandangané, bandjoer pamitan:

— „Wis ja, iwak! Adja dadi atimoe olèhkoe ngroesoehi kowé iki! Lan akoe tarima kasih banget anggonmoe wis awèh sesoeroepan."

Kentoes noeli bablas rerikatan noeroet dalan tjilik sing dikandakaké iwak maoe, malah kaja mlajoe-mlajoea. Angger ana kresek satitik waé, bandjoer kagèt méngo, wedi manawa ditoetoeti iwak lodan sing djaréné bisa ngoental gerbong sepoer maoe.

Bareng wis olèh satengah djam, Kentoes tekan ing désa. Loeroeng-loeroengé kebak wong pada njamboetgawé. Ora ana sing nganggoer sidji-sidjia, kabèh pada doewé pagawèjan dèwé-dèwé. Sanadjan digolèkana nganti ndjlimet, ora nemoe wong sing tengoek-tengoek; sing ala ja ora ana.

Kentoes ikoe mangka botjah kesèd, batiné:

— „Ana ing kéné iki doedoe panggonankoe! Akoe iki dititahaké ana ing alam donja ora diekon njamboetgawé."

Nanging ..... nalika ikoe Kentoes loewé banget wetengé. Wis sadina sawengi ora kambon pangan, sanadjan katjang idjo pisan, oega ora. Atiné kèwoehan. Poengkasané akalé moeng warna loro: sapisan ndjaloek panggawéan, kapindoné ndjaloek doewit oetawa ndjaloek sega.

Kentoes satemené rada isin jèn diekon ngemis. Bapakné wis taoe ngandani, wong sing ngemis ikoe moeng wong toewa oetawa wong sing tjatjad. Sing wadjib diwelasi ikoe dadi moeng wong sing djalaran wis toewa oetawa doewé tjatjad nganti ora bisa njamboet gawé maoe. Déné sing waras oetawa enom ikoe wadjibé koedoe njamboetgawé. Manawa ora gelem, ija tjikbèn mati kaliren.

Ing nalika ikoe ana wong liwat. Kringeté dalèwèran, ambekané menggèh-menggèh djalaran nggèrèd grobag kebak areng moendjoeng-moendjoeng, mangka tanpa réwang.

Kentoes wis ngira jèn wong maoe betjik atiné. Diparani, karo toemoengkoel rainé, ngetoengaké tangané. Tjalatoené:

— „Njoewoen paring arta sakelop kémawon. Padaran koela loewé sanget!"

Toekang grobag mangsoeli:

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Ora moeng sakelop waé, nanging rong ketip pisan takwènèhi, anggeré kowé gelem ngréwangi ngoesoeng areng iki!"

Kentoes nesoe, tjalatoené:

— „Lo, goemoen koela! Koela poenika dèrèng naté dados kéwan momotan, dèrèng naté nggèrèd grobag!"

— „La ija jèn mengkono malah kebeneran, ta! Nanging, goes, jèn kowé loewé, ja mangana koemakimoe baé, anaa rong tjoewil, adja nganti koewaregen!"

„Ngombéa, lé, enja ngombéa!"

Ora soewé ana toekang batoe liwat, lagi manggoel èmbèr isi gamping. Kentoes tjalatoe:

— „Prijantoen, bok welas dateng laré ingkang kaliren poenika! Njoewoen paring arta 5 sèn kémawon."

Toekang batoe mangsoeli:

— „Ija, takwènèhi, nanging akoe toeloeng gawakna èmbèrkoe iki! Adja sing moeng 5 sèn, satali pisan ta wis."

— „Tijang èmbèripoen awrat makaten! Mangka koela poenika soetik rekaos."

— „Jèn kowé soetik rekasa, ija wis angopa waé. Karia slamet!"

Ora ana satengah djam sing liwat wis ana wong rong poeloeh.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Kabèh maoe diemisi ḍoewit marang Kenṭoes, nanging wangsoelané:

— „Botjah ora iḍep isin! Tinimbang kowé moeng kloejar-kloejoer ngono koewi, bok ija njamboet gawé, sinaoe golèk pangan ḍéwé!"

Wekasan ana wong wadon isih enom liwat. Wong wadon maoe nggawa klenṭing loro. Kenṭoes ngelak banget, noeli nemboeng:

— „Jèn kapareng, koela baḍé njoewoen ngombé tojanipoen sakeḍik kémawon."

Wangsoelané:

— „Ngombéa, lé, enja ngombéa!"

Wong wadon maoe karo njèlèhaké klenṭingé. Kenṭoes olèhé ngombé nganti wareg; bareng wis tjalaṭoe karo ngoesapi tjangkemé:

— „Saiki ngorongkoe wis mari, nanging wetengkoe kok isih loewé. Ngéné iki ana sega ngono, saiba énaké, ja!"

Bareng wong wadon maoe kroengoe tjalaṭoené Kenṭoes, noeli mangsoeli:

— „Jèn kowé gelem nggawakaké klenṭingkoe sing sidji iki nganti tekan omahkoe, mengko takwènèhi sega sapiring!"

Kenṭoes ngingetaké klenṭingé, ora mangsoeli apa-apa.

Wong wadon maoe tjalaṭoe manèh:

— „Segané nganggo lawoeh iwak terik karo djangan loḍèh."

Kenṭoes isih ngingetaké klenṭing, karo meneng waé.

— „Jèn wis mangan, ndjoer takwènèhi djeroek keprok."

Bareng Kenṭoes kroengoe temboeng djeroek keprok, ora bisa ngamped manèh, tjalaṭoe:

— „Inggih, sampoen koela bektané."

Klenṭingé abot. Kenṭoes ora koewat, disoenggi waé.

Bareng tekan omahé wong wadon maoe si Kenṭoes bandjoer dikon linggih ana ing ambèn, karo diaḍepi sega sarta lawoehané. Kenṭoes olèhé mangan ngangsa-angsa banget, nganti kaja wong sing kaliren wis 5 sasi.

Sawisé rada wareg, ndengèngèk arep awèh tarima kasih marang wong wadon sing mbetjiki awaké maoe. Nanging doemadakan kagèt, karo moeni: „Oooooo!" Kenṭoes saking kagèté nganti meneng kaja toenggak ora obah, tangané isih njekel djeroek, tjangkemé mlongo kebak panganan.

Wong wadon pitakon:

— „Ana apa kowé kok kagèt?"

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Kentoes mangsoeli pedot-pedot:

— „Anoe, ... tijang sampéjan ..... sami kalijan ..... Nah, kémoetan koela ..... mripaté ..... ramboeté ..... inggih, pandjenengan kok sami ..... O, allaah, bakjoe periiii! ..... bakjoe peri! ..... sampéjan rak inggih bakjoe koela sajektos ta? ..... Bakjoe peri, koela kala anoe nangis! ....."

Kentoes bandjoer ambroek ana ing pangkoné.

XXV. KENTOES SAGOEH MARÈNI OLÈHÉ NAKAL.

Sakawit wong wadon maoe ora gelem ngakoe jèn poetri peri, nanging rèhné wis konangan, moelané ija bandjoer blaka waé.

— „Keprijé, Toes, kowé kok weroeh?"

— „Koela boten pangling. Panglinga tijangé, manah koela boten pangling."

— „Saiki akoe wis toewa, wis patoet jèn dadi iboemoe!"

Kentoes mangsoeli boengah:

— „Nah, inggih, saniki koela jèn njeboet sampéjan boten, „bakjoe", nanging „iboe?". Pantjèn empoen dangoe koela kepéngin gadah iboe, kados limrahé laré-laré nika! ..... Nanging napa sababé sampéjan kok ladjeng énggal sepoeh nikoe?"

— „Koewi ana wadiné!"

— „Bok koela njoewoen wadosé. Koela kepéngin dados laré ageng. Tjobi ta, koela rak namoeng ngaten mawon wiwit lair!"

Poetri peri mangsoeli:

— „Wong kowé koewi pantjèn wis ora bisa moendak gedé!"

— „Sabab napa boten saged?"

— „Sabab golèk ikoe ora bisa moendak gedé. Dilairaké dadi golèk, matiné ija isih dadi golèk."

Kentoes koekoer-koekoer goendoelé:

— „Koela empoen bosen dados golèk, empoen wantjiné saniki koela dados laré kados limrahé laré-laré nika!"

— „Kowé bésoek rak ija dadi oewong, anggeré kokpredi dèwé!"

— „Napa inggih? La, dospoendi akal koela?"

— „Gampang koewi, anggeré awakmoe dèwé kokparsoedi kaja loemrahé botjah betjik."

— „Napa koela dédé laré saé?"

— Babar pisan doedoe! Jèn botjah betjik ikoe rak ija nggoegoe menjang wong toewa, balik kowé ....."

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Koela boten nggega!"

— „Jèn botjah betjik rak seneng sinaoe lan seneng njamboet gawé, balik kowé ....."

— „Koela empoen sataoen mblajang mawon!"

— „Jèn botjah betjik rak ora taoe goroh, balik kowé .....?"

— „Koela kerep goroh."

— „Botjah betjik mesṭi sekolah."

— „Jèn koela wonten sekolahan, paḍaran koela mesṭi moeles. Nanging wiwit saniki koela adjeng mantoeni."

— „Kowé sagoeh?"

„Jèn botjah betjik . . . . ."

— „Sagah. Koela adjeng dados laré saé, soepados dados andel-andelé bapak-koela. Bapak saniki onten poendi?"

— „Emboeh, ora weroeh."

— „Napa koela saged pinanggih malih?"

— „Kirakoe ija bisa! Ora ḍik, kowé mesṭi bisa ketemoe."

Bareng tampa wangsoelan mangkono, Kenṭoes boengah banget, saking boengahé nganti njanḍak tangané poetri peri karo diamboengi. Sawisé mangkono, bandjoer tjalaṭoe manèh:

— „Anoe, boe, sampéjan boten tilar donja jektos, ta?"

Poetri peri nggoejoe:

— „Ajaké ora!"

— „Oepami sampéjan soemerep nggèn koela nangis, sareng koela maos: Ing kéné koeboeré!"

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Akoe ija weroeh, moelané kabèh loepoetmoe takapoera. Anggonmoe nangis tenan, koewi tanḍa jèn atimoe betjik. Botjah sing atiné betjik ikoe, sanadjan rada nakal oetawa kogoeng saṭiṭik, ija isih kena didandani, tegesé kena diarep-arep betjiké. Awit saka ikoe moelané akoe tekan kéné nggolèki kowé. Kowé takanggep anakkoe!"

Kenṭoes tjalaṭoe karo loendjak-loendjak:

— „Waḍoeh, énak, énak!"

— „Nanging kowé ija koedoe nggoegoe apa kanḍakoe!"

— „Inggih, inggih, inggih!"

— „Sésoek ésoek ..... kowé sekolah!"

Kenṭoes mari loendjak-loendjak.

— „Bésoek jèn wis sekolah, bandjoer sinaoe njamboet gawé."

Kenṭoes meneng, mari nggoejoe.

Poetri peri takon:

— Hara, ana ngapa kowé, kedoemal-kedoemel?"

Kenṭoes mangsoeli gremeng-gremeng:

— „Anoe, koela empoen kesepoehen, jèn kapoerih sekolah."

— „Ora, tjah bagoes! Éling-élingen, jèn sinaoe, ngoenḍakaké sesoeroepan ikoe ora enom ora toewa, paḍa waé."

— „Nanging koela boten poeroen njamboet damel."

— „Ana ngapa, ora gelem?"

— „Djalaran jèn njamboet damel ladjeng sajah."

— „Anakkoe, nggèr! Wong sing ngoetjap mangkono ikoe bésoek ing tembé moeng arep njemploeng pakoendjaran oetawa njegoer roemah sakit. Takkanḍani ja, roengokna! Wong loemrah ikoe, sanadjan soegija mlarata, koedoe njamboet gawé. Titènana waé wong sing kesèd! Kesèd lan loemoehan ikoe lelara sing mbebajani. Sarta koedoe dirékadaja soepaja adja nganti kelèpètan lelara maoe, wiwit tjilik pisan! Djalaran jèn wis gerang, angèl mariné."

Semoené temboeng maoe rada kleboe ing atiné Kenṭoes. Nḍangak karo tjalaṭoe:

— „Inggih, koela baḍé sinaoe, baḍé njamboet damel. Koela baḍé nglampahi samoekawis pakèn sampéjan, sabab koela sampoen bosen dados golèk. Koela baḍé dados laré saèstoe; kados tjrijos sampéjan waoe."

— „Nah, ija, akoe ija wis kanḍa. Saiki moeng kari ana kowé."

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

XXVI. KENṬOES KARO KANTJA-KANTJANÉ MENJANG PINGGIR SAGARA.

Ésoeké Kenṭoes mleboe sekolah. Kowé kabèh wis mesṭi bisa ngira-ira, bareng Kenṭoes tekan ing djero klas, botjah-botjah lijané kabèh paḍa nggegoejoe ora lèrèn-lèrèn. Kabèh paḍa mbebéda. Ana sing ngepoek-epoek goenḍoelé Kenṭoes, ana sing njènèng klambiné, ana manèh sing bandjoer ndjoepoek mangsi arep dianggo

„Tekakoe mréné ora arep kokanggo édan-édanan . . . . ."

njlorèng-njlorèngi rainé. Malah ana sing nalèni sikilé karo tangané, soepaja Kenṭoes ndjogèd.

Maoené Kenṭoes meneng waé, api-api ora roemangsa, lan nisih. Nanging soewé-soewé ora betah, méngo nggetak marang botjah sing ndoegal ḍéwé, karo menṭeleng:

— „Hoes, ngati-ati! Tekakoe mréné ora arep kokanggo édan-édanan. Akoe ora ngganggoe roepamoe, moelané akoe ora soesah kok ganggoe!"

Botjah-botjah malah saja kekelen olèhé nggoejoe, ana sing tjalaṭoe:

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Ih, ih, ih, ana botjah kok gemaib temen. Ih, malangkerik kaja gerèh pètèk!"

Sing ndoegal dèwé ngatjoengaké tangané arep mitès iroengé Kentoes. Nanging koerang tjikat, kedisikan dengkoelé ditépang Kentoes.

— „Ato, sikilé atosé kaja watoe!"

Ana manèh sing mentas kena sikoeté Kentoes, sambat:

— „Eeek, dadakoe ampeg! eeeg, eeeg, sikoeté krandjingan! Ngoengkoeli sikilé!"

Saboebaré ana sing kena tépang karo ana sing kena sikoet maoe semoené kantja-kantjané sing ndoegal pada éring. Bandjoer pada betjik marang Kentoes.

Apa déné goeroené ija ngalem Kentoes, djalaran dèwèké lantip sarta mempeng, lan sregep. Jèn teka menjang sekolahan disik dèwé, jèn moelih mesti ngèrèni.

Tjatjadé Kentoes ikoe sok isih gelem anoet groebjoeg kantja-kantjané, mangka ana sing ndoegal, sing kesèd oetawa sing ora nijat mempeng sinaoe.

Goeroené sarta poetri peri olèhé nganèani ora kendat-kendat, ngélikaké:

— „Sing ngati-ati, Toes! Kantja-kantjamoe koewi jèn soewé-soewé kowé diodjok-odjoki dipenging sinaoe!"

Kentoes mangsoeli karo gèdèg-gèdèg dridjiné diatjoengaké mandoewoer:

— „Ah, mangsa sageda!"

Ing batiné:

— „Akoe rak loewih pinter tinimbang kantja-kantjakoe. Mangsa kenaa diblitoek, ora!"

Nanging ..... noedjoe sawidjiné dina wajah ésoek si Kentoes mangkat sekolah, kepetoek karo kantja-kantjané. Botjah-botjah maoe tjalatoe:

— „Toes, toes, anoe kowé wis weroeh, kowé wis weroeh?"

— „Hè, doeroeng."

— „Ing sagara koewi lo, tjedak kono! ..... ana iwaké lodan, gedéné pada karo goenoeng."

— „Temenan, nèh? ..... Mengko gèk iwak sing ngoental bapak kaé?"

— „Iki pada arep menjang pinggir sagara. Kowé mèloe?"

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Emoh, akoe arep sekolah kok!"

— „Ah, wong sekolah waé kok kokgagas! Sésoek waé sekolah! Sekolah karo ora ikoe rak paḍa waé, sekolaha ija isih boḍo, ija ora pinter."

— „Mengko jèn didoekani pak goeroe."

— „Ja tjikbèn! Tjikbèn tjatoeran ḍéwé. Olèhé dibajar oléh blandja ikoe rak moeng diekon gremengan karo srengen!"

— „La siboe keprijé?"

— „Iboemoe rak ora ngerti barang-barang."

Kenṭoes tjalaṭoe manèh:

— „Mengko ḍisik, ta! Temené akoe ija preloe ndeleng iwaké lodan koewi! Nanging mengko waé, jèn wis moelih sekolah!"

Ana sing mangsoeli:

— „Bonto, ki! Apa gagasanmoe iwaké koewi gelem ngentèni nganti kowé moelih sekolah? Mengko saḍéla engkas waé wis ngalih panggonan."

— „Pira dohé saka kéné menjang pinggir sagara?"

— „Ah, tjeḍak, bola-bali moeng lakon sadjam."

— „Ajo, wis! Sapa ḍisik!"

Kenṭoes bandjoer mlajoe. Kantja-kantjané paḍa mlajoe, karo njangking boekoené oetawa sabaké. Nanging botjah-botjah maoe olèhé mlajoe ora bisa rikat. Sing rikat ḍéwé moeng Kenṭoes. Kalakala sok méngo karo ngegoejoe kantja-kantjané sing paḍa krenggosan.

Kenṭoes ora ngreti apa sing bakal kalakon! .....

XXVII. KENṬOES GELOET.

Bareng Kenṭoes wis tekan pinggir sagara, ngingetaké ngiwa nengen, iwaké lodan ora ana. Takon marang kantja-kantjané:

— „Endi iwaké geḍé?"

Ana sing mangsoeli karo nggoejoe:

— „Kirakoe iwaké lagi golèk sarapan!"

Ana manèh sing moeni:

— „Ora kok, iwaké lagi njenṭong, arep toeroe."

Kroengoe wangsoelan sing ora genah maoe, toer nganggo paḍa nggegoejoe, Kenṭoes bandjoer ngreti jèn diapoesi. Noeli tjalaṭoe karo nesoe:

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Ana ngapa kok akoe diapoesi ngéné iki?"

— „Ja tjikbèn! Kowé tjikbèn ora sekolah! Kowé ora isin, saben dina ngapalaké karo sinaoe koewi; ora isin ngoengkoeli kantja-kantjamoe iki?"

— „Kowé kok paḍa dahwèn? Akoe rak nglakoni apa mesṭiné botjah sekolah? Apa kowé katoet ketjangking, rak ora?"

— „Ketjangking pisan! Sabab akoe sakantja bandjoer olèh djeneng ala karo pak goeroe!"

— „La ana ngapa?"

— „Ana ngapa keprijé? Anggeré kowé sregep, akoe sing kesèd rak bandjoer ketara, ta?"

— „Hem, karepmoe keprijé, soepajané paḍa-paḍa kepénaké?"

— „Koedoe manoet tjarane kantjané! Botjah-botjah iki kabèh moengsoehé teloe: sidji sekolahan, loro woelangan, teloené goeroe! Ikoe koewé ija koedoe nganggep moengsoeh!"

— „Jèn akoe ora gelem prijé? Wong akoe arep sinaoe mèn pinter!"

— „Kowé didjoṭak! Sarta jèn ora kebeneran ditaboki!"

Kenṭoes maṭèntèng karo nggoejoe ngétjé:

— „Èh, èh, èh, kok nggoejokaké temen."

Botjah sing geḍé ḍéwé bandjoer njeḍaki Kenṭoes karo tjalaṭoe getem-getem:

— „Ṭoes, adja koerangadjar, koewé lo! Koemakimoe, paténtang-patèntèng. Kok arani wedi apa kabèh iki karo kowé! Matamoe bok koklèké, botjah pitoe gilo, kowé idjèn!"

Kenṭoes malah nggoejoe:

— „Pitoe, ih, bangsat pitoe!"

— „Lo, gilo tjah, kowé dioenèkaké bangsat kabèh!"

— „Ṭoes, énggal ndjaloeka pangapoera! Jèn ora, mlajoea waé!" Kenṭoes malah djogédan karo kenḍangan:

— „Pak, pak, gentong!"

— „Ṭoes, titènana lo!"

— „Pak, ketjoepak, gentoeng!"

— „Ditaboki lo kowé!"

— „Tak, gentoeng-tong tak!"

— „Raimoe bèn mantjoer-mantjoer!"

— „Dang tong tak djoerrrrrrrr!"

Sing kendel ḍéwé ora sranta, tjalaṭoe karo njeḍaki Kenṭoes:

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Ajo ndjogéda manèh! Enja, gilo takwèhi lentol" Karo nggedjil si Kentoes.

Kentoes ija males, kaploek! Diwales manèh, keploek! Keploek, keplak, ḍoeg! ..... Kentoes dikroeboet, tangané karo sikilé srawéan ngantemi ngiwa nengen. Moengsoehé ora paḍa wani njeḍak, sabab tangané Kentoes karo sikilé paḍa atosé. Singa kena ketenḍang teroes matoentoeng.

Bareng Kentoes njata angèl ditjeḍaki, paḍa golèk akal lija. Boekoe-boekoe sing ana ing djero tas paḍa didjoepoeki, dianggo mbalangi Kentoes, sebat-seboet ana boekoe: Lan dalan, Papa rara. Boekoe étoeng, Boekoe paramasastra lan lija-lijané. Nanging Kentoes tansah ngéndani, ora taoe kena. Boekoe-boekoené teroes njemploeng menjang sagara.

Kotjapa! Iwak sagara pangirané ana mangsan, agé-agé paḍa ngambang. Boekoe-boekoe ḍitjaploki, nanging noeli diwoetahaké manèh. Ana iwak sing njaplok „pangrimbaging temboeng", nanging bandjoer gebrès-gebrès dilepèh karo moeni:

— „Iki doedoe pakanankoe. Jèn pakanankoe loewih énak manèh."

Ing nalika ikoe olèhé paḍa geloetan saja ramé, nganti ana kepiting moenggah menjang ḍaratan karo tjalatoe glereg-glereg kaja dermènan sing nggebeber:

— „Wis, wis, wis, botjah oegal-oegalan! Adja paḍa kerengan, moendak ora betjik kadadéjané!"

Nanging tanpa goena! Kentoes méngo karo mrengoet ngoedjar-oedjari:

— „Hoes, meneng! Tjangkemé ndadak ngomèl! Kana goléka témpé bosok dienggo goerah, bèn adja kaja montor boebrah swaramoe koewi! Karo ngoentala aspirin, ndjoet kemoelana sing broekoet, bèn soemoek!"

Ing nalika ikoe botjah-botjah wis ora doewé boekoe sing dianggo mbalangi. Doemadakan weroeh waḍah boekoené Kentoes, teroes direboet, boekoené dioeḍal-oeḍal.

Ana boekoené sing geḍé sidji, nganggo samak kandel. Boekoe ikoe boekoe étoeng, boboté antep. Ditjandak salah sawidjiné botjah-botjah maoe, bandjoer dibalangaké sarosané marang Kentoes. Nanging ora kena Kentoes, kena goendoelé kantjané ḍéwé. Botjah maoe poetjet dadakan, níba karo sambat:

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Adoeh bijoeng, toeloeng ..... mati!"

Teroes nglékar ana ing wedèn.

Bareng kantja-kantja weroeh kaja mangkono maoe, teroes pada mlajoe boebar kabèh, ora soewé pada ora katon.

Nanging Kentoes isih kari déwé. Sanadjan atiné djoedeg banget imboeh wedi, nanging noeli mlajoe menjang sagara, katjoené ditelesi, bandjoer goendoelé kantjané ikoe diblebed. Kantjané ditjeloeki karo nangis daléwéran eloehé. Sambaté Kentoes:

— „Dja, Wakidja, Dja, Dja! Meléka Dja! Ingetna akoe! ..... Kok ora mangsoeli, Dja? ..... Akoe ora, lo Dja, akoe ora nganoe kowé, akoe ora apa-apa, Dja! ..... Dja, tangia, Dja! Gèk keprijé akoe, jèn kowé mati? Apa akoe wani moelih? Mengko gèk keprijé? ..... Tobiiil, jèn ndelik, gèk ndelik menjang ngendi? .... Ah, bok maoe akoe sekolah waé, ora apa-apa! Akoe maoe ija gelem diadjak mréné!

..... Mangka pak goeroe wis ngandani, ... siboe kerep ngélikaké: „Toes, adja sok koempoelan karo botjah sing ora betjik ... Nanging akoe nggoegoe karepkoe déwé; ..... akoe koemaki, woelang woeroek ora takrèwès! ..... Saiki kaja ngéné iki! ..... Iki keprijé iki? ....."

Kentoes nangis nggelolo, karo naboki goendoelé déwé. Olèhé metiki kantjané tanpa kendat. Doemadakan kroengoe ana wong mlakoe. Bareng méngo, weroeh ana oepas loro teka.

Oepas takon:

— „Ana ngapa kowé kok toeron ana ing lemah?"

— „Koela saweg noeloengi kantja koela."

— „Apa kantjamoe kelaran?"

— „Ketingalipoen inggih!"

Oepas sing sidji bandjoer ndingkloek njedaki: — „Pilingané tatoe! Sapa sing natoni iki maoe?"

Kentoes kamisosolen:

— „Koela boten!"

— „Jèn doedoe kowé, sapa?"

— „Koela ..... bo ..... ten!"

— „Olèhé natoni nganggo apa?"

— „Nganggé boekoe poenika!"

Kentoes ndjoepoek boekoené sing nganggo samak loelang maoe, noeli dioeloengaké marang oepas. Oepasé takon:

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Iki doewèké sapa?"
— „Gaḍahan koela!"
— „Wis ..... Ajo, mèloe akoe!"
— „Tijang koela boten poenapa-poenapa, kok?"
— „Mèloe, ... koerangadjar, ki!"

Oepas loro maoe njeloek wong sing golèk iwak ing pinggir sagara kono, noeli diweling:

„Ajo mlakoe, botjah nḍoegal! . . . . "

— „Botjah niki sampéjan opèni. Pilingané tatoe. Sampéjan gawa moelih, sampéjan betjiki —, sésoek koela tiliki!"

Sawisé mangkono Kenṭoes bandjoer digawa loenga diapit-apit opas loro, karo digetak-getak.

— „Ajo mlakoe, botjah nḍoegal! Adja kakéhan tjrèwèt, taktapoeki kowé mengko! ....."

Kenṭoes noeroet waé, ora moeni barang-barang, metoe dalan sing menjang désa kono. Nanging pikirané ora karoewan, roemangsané kaja ngimpi! Pandelengé ḍompo, sikilé rasané abot, lambéné

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

koemitir ..... Katik kaja maling digawa oepas! ..... Njoet, Kentoes kèlingan mengko ngliwati panggonané poetri peri! ..... Wé lah, keprijé mengko! ..... Ah, emoh ora gelem jèn metoe kana! .....

Bareng arep mleboe désa, koeploeké kaboer kanginan. Kentoes pitakon:

— „Koela badé mendet koeploek koela, poenapa pareng?"

— „Ija, djoepoeken, nanging gelis waé!"

Kentoes noetoeti koeploeké, didjoepoek ..... nanging ora dianggo; koeploeké ditjakot teroes bablas mlajoe nggendring menjang pinggir sagara.

Oepas roemangsa ora ketjonggah noetoeti Kentoes. Moelané asoené noeli diojakaké. Asoené maoe dèk ana balapan asoe wis taoe olèh pris angka sidji. Saiki ..... balapan karo Kentoes, ngadoe rikat, ngadoe napas! .....

Kentoes plajoené rikat, nanging asoené loewih rikat manèh.

Keprijé sabandjoeré?

Sing pada ndeleng pada arep weroeh. Nanging Kentoes karo asoe ora soewé wis ora katon, sabab bledoegé ing dalan moebal-moebal ngaling-alingi.

XXVIII. KENTOES AREP DIGORÈNG.

Kentoes wis ngroemangsani ora bakal bisa ontjat, mesti ketjekel, sabab si Gombloh, ija ikoe djenengé asoené sing noetoeti, wis tjedak banget. Malah roemangsané Kentoes, karia ija ora ana sakilan, sabab napasé Gombloh wis krasa ana ing gegeré.

Toedjoené wis ora adoh karo sagara. Samenit engkas Kentoes wis tekan gisikan. Kentoes tanpa antjang-antjang teroes mloempat, ... tjegoer! ..... tiba tengah-tengahing ombak, teroes nglangi kaja kodok. Gombloh pantjèna arep mandeg, nanging sarèhné olèhé mlajoe rikat banget, dadi teroes waé njemploeng banjoe! Mangka ora bisa nglangi. Sikilé papat pisan srawéjan, nanging malah ambles, saja soewé saja djero.

Bareng mentjoengoel, matané plorak-plorok karo djoegoeg, sambat:

— „Haebb, haebb, akoe ..... keblebeg!"

Kentoes lega atiné, saiki ora samar jèn ketjekel. Wangsoelané karo ngétjé:

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Modara pisan, tjikbèn kapok!"

— „Haebb, Ṭoes, toeloengana ..... akoe mati!"

Kenṭoes ḍasaré atiné pantjèn betjik, bareng kroengoe Gombloh sambat-sambat, bandjoer welas.

— „Jèn kowé taktoeloengi, apa kowé ora bakal ngojak-ojak akoe manèh?"

— „Haebb, ... gfffff ..... hija, hija, ora, ora! ..... Gelis, akoe selak ..... haebbb!"

Kenṭoes isih godjag-gadjeg. Nanging noeli kèlingan kanḍané bapakné: „Jèn noedjoe ana waktoené nindakaké panggawé betjik, tindakna!" Moelané Kenṭoes bandjoer nglangi noetoeti Gombloh, ditjekel boentoeté nganggo tangan loro, teroes digèrèt menjang gisikan.

Si Gombloh wis ora bisa ngadeg djedjeg. Olèhé ngombé banjoe sagara rada kakèhan, nganti wetengé mlemboeng kaja ballon. Nanging Kenṭoes isih rada koerang pratjaja, moelané njemploeng ing sagara manèh, karo nglangi mentengah tjalaṭoe:

— „Wis ja, Gombloh, andoem slamet!"

Gombloh mangsoeli:

— „Ija, Ṭoes! Akoe trima kasih banget koktoeloengi iki. Akoe roemangsa kepotangan kabetjikan karo kowé. Djaréné: sapa sing mbetjiki oewong, koewi mesṭi genti bakal dibetjiki. Bésoek waé ketemoe manèh, bokmanawa akoe bisa males."

Kenṭoes noeli nglangi teroes, nanging isih oeroet pasisir waé. Wekasan weroeh ana goewa ana ing pinggir sagara. Dikira ing kono kena dianggo nḍelik. Ana keboel koemeloen metoe saka nggoewa maoe. Kenṭoes tjalaṭoe:

— „Sadjaké ing goewa kono ana geniné. Malah kebeneran, akoe bisa api-api ngiras manggang klambikoe. Tjoba daktilikané."

Kenṭoes nglangi marani goewa maoe. Nanging kotjapa, lagi peṭèkèl-peṭèkèl mènèk manḍoewoer, krasa katoet barang sing metoe saka ing banjoe, saja soewé saja ḍoewoer. Kenṭoes arep ngontjati wis kasèp. Bareng ditamataké djeboelané ḍèwèké ketjemploeng ing djaring sing geḍé banget, awor karo iwak akèh. Iwaké warna-warna, geḍé tjilik, paḍa klèpèkan ngiwa nengen.

Bandjoer katon ana toekang golèk iwak metoe saka ing goewa. Roepané nggilani kaja memedi sagara. Ramboeté kaja soeket, dawa-dawa, warnané idjo, koelité idjo, matané kelong-kelong idjo.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Bréwoké nganti klangsrah lemah. Nganti ora sipat manoengsa, nanging kaja léjong Tjina sing oerip. Patoet jèn diarani boeta idjo.

Bareng djaringé wis tekan pentasan, boeta idjo tjalatoe:

— „Éh, kebeneran temen dina iki, olèh-olèhakoe akèh? Éh, akoe takmangan iwak sing nganti wareg kaé!"

Kroengoe temboeng mangkono, Kentoes rada ajem atiné, tjalatoené ing batin:

— „Toedjoené akoe doedoe iwak, dadi mestiné ora katoet dipangan."

Djaringé digawa menjang ing djero goewa. Ing tengahing goewa ana wadjan gedé isiné lenga moempal-moempal. Semoené doedoe lenga klentik, sabab amboené leteng. Ing djero goewa moeleg marga peloeké geni kajoe.

— „Hèh, tjoba takdelengé isiné!"

Karo tjalatoe mangkono, boeta idjo tangané dilebokaké ing djaring. Tangané gedé nganti kaja tjikrak oewoeh. Iwaké didjoepoeki sidji-sidji, diamboe, bandjoer ditjemploengaké ing djembangan tanpa banjoe. Oeniné karo ndremimil:

— „Hemm, énak, hemm, seger! Iki dorang, iki tjoetjoet, lah! iki kakap, la tengiri, lajoer, ija lajoer!"

Iwaké ngloempoek kabèh ana ing djembangan maoe, pating kelèpèk, pating kroentel.

Kentoes kèri déwé ana ing djaring.

Bareng diwetokaké, boeta idjo kagèt banget, matané mlorok karo nggereng:

— „Heeeengng, iwak apa iki? Anèh temen, akoe doeroeng taoe weroeh!"

Diiling-ilingi ngisor doewoer, diwolak-walik:

— „Ooo, ija, iki oerang ajaké!"

Kentoes diarani oerang maoe nesoe, tjalatoené:

— „Apa? Akoe oerang? Koerangadjar, ki? Karo manèh, nandangi wong kok sagelem-gelemé waé! Bok melèk! Akoe iki golèk, gilo!"

— „Eh, golèk? Temené iwak golèk koewi akoe malah doeroeng taoe weroeh rasané. Malah kabeneran!"

— „Dadi akoe arep kokpangan, ta? Nanging apa kowé ora weroeh jèn akoe iki doedoe iwak? Akoe rak bisa ngoetjap oetawa doewé pikiran kaja loemrahing manoengsa?"

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Eh, bener, bener, bener! Sarèhné woedjoedmoe iwak, mangka bisa tjalatoe kaja oewong, moelané ija bakal takadjèni sapantesé!"

— „Keprijé olèhmoe ngadjèni?"

— „Arep takekon milih: apa digodog loegoe, apa diolah nganggo brambang bawang, apa digorèng?"

— „Temené akoe pilih oetjoelna waé!"

— „Oeoeh, adja oegal-oegalan! Apa kowé ngira bakal taktjoelaké. Akoe doeroeng mesti olèh kaja roepamoe iki. Wis adja kakéhan remboeg: kowé bakal takgorèng toenggal karo iwak lijalijané. Ora bakal idjèn!"

Bareng Kentoes kroengoe temboeng mangkono bandjoer nangis nggelolo:

— „Hiiiii, oepama akoe maoe sekolah, ora kaja ngéné, hiiiii, sing marahi kantja-kantjakoe! ....."

Polahé Kentoes ora karoewan. Boeta idjo ora sranta, Kentoes bandjoer ditalèni tangané karo sikilé, roepané ndlolèr kaja sosis. Noeli dilebokaké ing pengaron awor iwak akèh. Pangaron ikoe isiné glepoeng beras. Iwaké diwedaki glepoeng. Kentoes ija diwedaki, roepané nganti ora karoewan.

Sing tiba disik déwé iwak tengiri, ditjemploengaké ing wadjan, ora soewé mateng. Sawisé tengiri bandjoer iwak kakap. Kentoes weroeh mangkono maoe nganti ora bisa sambat, moeng kelang-kelong matané waé, nanging boeta idjo ora ngrèwès.

Bareng iwak-iwak wis rampoeng kabèh, kari Kentoes déwé. Kentoes dioelig-oeligaké ing glepoeng, ditjekel endasé, bandjoer .....

XXIX. KENTOES KETOELOENGAN.

Nalika Kentoes lagi ditjekel arep ditjemploengaké wadjan, ana asoe gedé mleboe ing goewa kono. Olèhé tekan kono maoe djalaran mamboe gandané iwak goréngan.

Bareng weroeh ana asoe teka, arep ngroesoehi, digoesah, karo toeding-toeding:

— „Ajo, minggat!"

Nanging asoe maoe loewé banget, ora gelem loenga, moeng kipit-kipit boentoeté kaja arep tjalatoe:

— „Akoe ndjaloek iwakmoe satitik waé. Jèn wis takloenga!"

Boeta idjo nggetak manèh:

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Minggat, minggat!" karo arep népang. Asoené digoesah meksa ora gelem, malah ndjoegoeg, mringis ngétokaké oentoené.

Nalika ikoe ana soewara lirih:

— „Gombloh, akoe toeloengana. Jèn akoe ora koktoeloengi mesṭi kelakon digorèng."

Gombloh nitèni soewarané Kenṭoes, bandjoer weroeh, jèn sing ana tangané boeta idjo, sing roepané kaja geḍang gorèng kebak glepoeng ikoe ija si Kenṭoes.

Gombloh ora sranta bandjoer mloempat. Kenṭoes direboet saka tangané boeta idjo, ditjokot alon-alonan, noeli digonḍol metoe saka ing goewa.

Boeta idjo nepsoe banget, sabab iwaké sing anèh direboet asoe maoe. Arep noetoeti, lagi olèh teloeng petjak, bandjoer watoek-watoek, noeli ora sida.

Bareng wis tekan dalan sing menjang désa, Gombloh bandjoer manḍeg, Kenṭoes disèlèhaké alon-alon. Kenṭoes tjalaṭoe:

— „Trima kasih banget, Gombloh, akoe trima kasih banget!"

Wangsoelané Gombloh:

— „Ah, moeng kaja ngono waé, toemrap marang akoe ora sepiraa. Akoe rak moeng males kabetjikan djenengé. Kowé wis noeloengi akoe, saiki akoe genti noeloengi kowé, sabab wong ana ing donja ikoe wadjibé koedoe toeloeng tinoeloeng."

— „Kowé kok dadi tekan goewa maoe, keprijé?"

— „O, kotjapa, akoe maoe bareng wis kokentasaké, rasané awakkoe kaja wong satengah mati. Doemadakan akoe mamboe gandané iwak goréngan. Wetengkoe bandjoer krasa loewé banget, lan akoe noeli nggolèki panggonané sing nggorèng iwak, woesana nganti tekan goewané boeta idjo. Ora, Ṭoes, oepama tekakoe maoe kasèp samenit engkas waé, keprijé? ....."

Kenṭoes mangsoeli karo kirig-kirig:

— „Ah, wis, wis, adja tjatoeran!"

Gombloh nggoejoe mrèngès karo ngaṭoengaké sikilé ngarep sing tengen. Loro-loroné bandjoer salaman, noeli paḍa pisahan. Gombloh moelih.

Kenṭoes teroes marani omah goeboeg sing ora adoh saka kono, noeli takon marang wong toewa sing lagi ṭengoek-ṭengoek ana ing ngarep lawang:

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Boten, pak, sampéjan waoe napa mireng kabaré botjah sing tatoe goendoelé, sing djenengé si Wakidja?"

— „Weroeh pisan! Si Wakidja maoe ija digawa mréné. Sing nggawa kantja-kantjakoe wong amèk iwak! Saiki ....."

— „Saniki temtoené empoen pedjah?"

— „Ora, isih oerip! Malah saiki wis moelih menjang omahé!"

Kentoes kroengoe temboeng mangkono maoe boengah banget.

— „Èstoe, pak? Dadosé tatoené nikoe boten napa-napa, ta?"

— „Nanging oepama ora mangkono, tatoené maoe ija bisa oega dadi djalaran, malah bisa dadi djalarané mati. Sabab sing dianggo ngeproek goendoelé Wakidja ikoe boekoe gedé toer nganggo samak loelang!"

— „Sing ngeproek nikoe toeréné sinten?"

— „Anoe, koewi lo, kantjané, sing djenengé Kentoes."

Kentoes api-api ora weroeh.

— „Kentoes nikoe sinten ta, pak?"

— „Djaréné Kentoes koewi botjah ndoegal, koerangadjar, petèké wong akèh ora bakal dadi wong ....."

— „Ah, nikoe wong tjatoerané wong oegal-oegalan!"

— „Apa kowé wanoeh karo Kentoes dèwé, ta?"

— „Soemerep pisan, nanging nggih dèrèng tepang saé."

Wong toewa maoe takon manèh:

— „Nèk moenggoeh ing kowé, Kentoes koewi keprijé?"

— „Jèn koela, dèwèké nikoe botjah betjik, sinaoené mempeng, teng bapakné wedi! ....."

Kentoes anggoné tjalatoe mangkono maoe karo ndemok iroengé, krasa iroengé moendak dawa, roemangsa loepoeté, bandjoer goegoep, tjalatoe:

— „Boten, dik pak, ampoen ngandel kanda koela nikoe waoe! Koela koelina banget kalih Kentoes nikoe. Kentoes nikoe pantjèn botjah ndoegal banget, kasèdé boten ènten sing ngoengkoeli, wong toewané boten diwedèni. Gawéné mblajang, boten gelem sekolah!"

Sawisé kanda mangkono iroengé Kentoes bandjoer bali kaja maoené manèh.

Wong toewa maoe takon semoe goemoen:

— „Ora, la roepamoe kok poetih kaja mangkono koewi sababé keprijé?"

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Kentoes isin arep mangsoeli jèn mentas diwedaki glepoeng, moelané bandjoer golèk pawadan:

— „Nikoe ta, koela waoe kepèpèt témbok sing mentas dilaboer, wah ketjemploeng ènten laboeré pisan, dadiné gloeproet kawoer!"

— „La klambimoe, katokmoe barang ana ngendi? Koktinggal ngendi?"

— „Wong koela waoe kepapag bégal loro, koela waoe diblèdjèti nganti woedal Boten pak, sampéjan kagoengan napa saènten-èntené ngrikoe. Koela mblindis ngoten niki, mengké rak boten bisa moelih!"

— „Wo, la, akoe ora doewé barang-barang, djaba moeng karoeng goni wadah katjang. Jèn kowé arep, ija nggonen!"

Kentoes ora mangsoeli, karoengé énggal didjoepoek. Ing doewoer diwènèhi bolongan teloe, ing ngisor loro, noeli dianggo kaja katok monjèt. Sawisé mangkono Kentoes bandjoer moelih.

Ana ing dalan atiné ora kepénak banget.

— „Iboekoe peri mengko gèk keprijé iki? Apa ora nepsoe! ..... Ah, iki wis mangsa oléha pangapoera, ora! Ja kaja ngéné iki djaloekané botjah kaja akoe iki, wong akoe iki ora genah, ora nggoegoe woelang woeroek!"

Tekan ing désané wis langkah wajah ngisa. Oedané deres banget kaja disokaké, moelané Kentoes teroes waé ngener omahé poetri peri. Nanging bareng tekan ngarep omah, atiné wedi banget, bandjoer bali ana rong poeloeh petjak. Ora soewé marani manèh menjang lawang, nganti kaping teloe moeng bola-bali waé. Wekasan atiné diwanèk-wanèkaké bandjoer totok-totok lawang.

Kentoes ngentèni bokmanawa ana sing metoni. Bareng wis olèh ½ djam, tjendéla ing lotèng angka loro (omahé poetri peri ikoe nganggo lotèng papat) menga. Ana kéjong gedé ingoek-ingoek karo nggawa tjolok dijan tjilik ditjantèlaké ana ing soengoeté. Kéjong njapa:

— „Sapa kiiiii, bengi-bengiiii?"

Kentoes mangsoeli pitakoa:

— „Apa poetri peri ana ngomah?"—

— „Poetri peri lagi saré, ora karsa diwoengoe. Kowé sapa, ta?"

— „Akoe!"

— „Akoe sapa?"

— „Akoe Kentoes!"

— „Kentoes sapa?"

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Kentoes sing ndèrèk poetri peri kaé tal"

— „O, ija wis ngreti akoe! Entènana sadéla, akoe takmidoem, ngengakaké lawang!"

— „Rikat waé akoe selak kademen!"

— „Mengko disik, tjah bagoes! Akoe iki kéjong, kéjong koewi ora kena kesoesoe!"

Wis sadjam, rong djam, teloeng djam, lawangé ora ana mengal Kentoes ora sranta, awaké kademen tili-tili; bandjoer totok-totok manèh loewih seroe tinimbang karo maoe.

Nalika samono tjandéla ing lotèng sing angka sidji menga, kéjong ingoek-ingoek manèh. Kentoes noeli mbengoki saka ngisor:

— „É, kéjong, bok ija sing rikat, nèh! Akoe iki wis ngentèni rong djam. Oedané deres, wetengkoe loewéééééé! Sing rikat, tal"

Kéjong mangsoeli sarèh:

— „Toes, akoe iki kéjong. Kéjong koewi ora kena kesoesoe!"

Tjandélané bandjoer mineb manèh. „Tèng-tèng-tèng", djam teloe, „tèng", manèh djam papat!

Kentoes wis saja selak ora koewat, golèk wilah, olèh, noeli dienggo njabeti lawang. Nanging wilah maoe doemadakan malih, dadi ..... weloet, krogèl-krogèl mroetjoet saka tangané.

Kentoes saja nepsoe banget:

— „Wé la, oegal-oegalan kabèh iki!"

Kentoes bandjoer moendoer antjang-antjang, lawang ditendang seroe. Saking seroené nganti sikilé sing sidji kedjepit. Ditarik-tarik meksa ora kena, malah kentjeng kaja dipakoe.

Bareng wis ésoek lawangé sing sasisih menga. Kéjongé metoe. Dadi wiwit saka lotèng sing ndoewoer déwé nganti tekan ngisor dilakoni 9 djam. Kéjong kringeté dléwéran. Bareng weroeh Kentoes metèngkrang sikilé ikoe, bandjoer takon karo nggegoejoe:

— „Sikilmoe kok kokpamèraké ana kono koewi ana ngapa?"

— „Tjilaka wis! Gelis agé, akoe toeloengana sikilkoe iki!"

— „Koewi sing bisa noeloengi kadjaba moeng toekang kajoe, mangka akoe doeroeng taoe dadi toekang kajoe."

— „Ija wis poetri peri waé atoerana, kaé rak karsa noeloengil"

— „Poetri peri lagi saré, ora kena diwoengoe."

— „Dadi akoe iki apa diekon ngéné waé teroes-teroesan?"

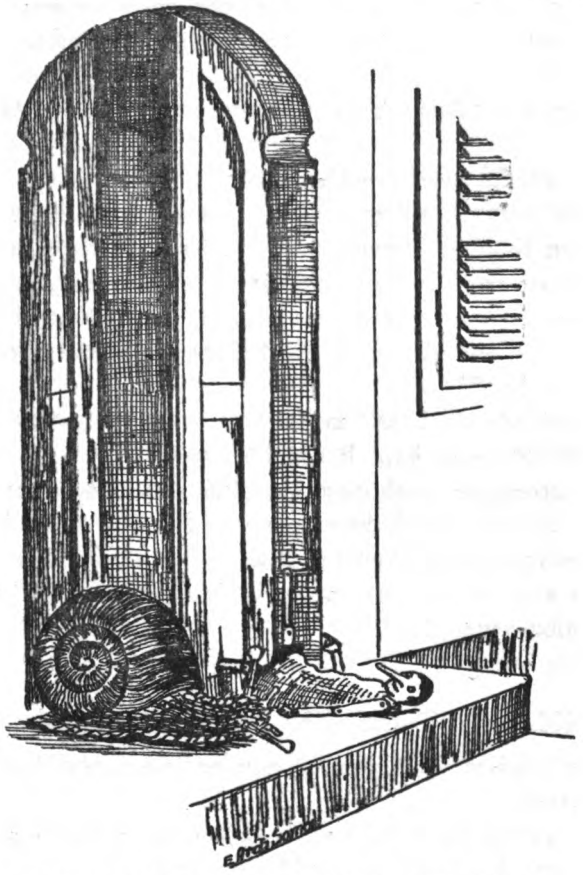
— „La ija sambinen ngétoengi semoet sing liwat koewi, bèn keslamoer."

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Ija wis djoepoekna panganan waé. Wetengkoe selak loewé banget!"

— „Entènana saḍéla, takdjoepoekaké!"

Kéjong mleboe manèh. Bareng wis olèh teloe satengah djam,

„Koewi sing bisa noeloengi kadjaba moeng toekang kajoe. . . . . "

bali karo njoenggi tépak isi panganan, ija ikoe: sega poetih sapenak, iwak baloer satjoewil karo djeroek keprok. Kéjong tjalaṭoe:

— „Gilo, dienggo sarapan, paringé poetri peri."

Bareng weroeh panganan ana ing tépak maoe, Kenṭoes rada ajem atiné. Nanging kotjapa, sing kaja sega poelen maoe djeboelané doedoe sega temenan, nanging kapoer dienḍèg-enḍèg. Sing

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

kaja iwak baloer maoe koelit kajoe; djeroeké kepeok sing digawé lilin.

Kentoes nepsoe banget. Tépak saisiné arep ditendang. Nanging emboeh saka nepsoené maoe, emboeh saka wis ora koewat, Kentoes bandjoer niba ana ing lemah, ora éling barang-barang.

Bareng nglilir wis ana ing ambèn ditjedaki poetri peri. Poetri peri tjalatoe:

— „Saiki isih takngapoera, nanging titènana waé jèn kokpindo manèh."

Kentoes sapata-sapata bakal marèni.

Temenan, sataoen Kentoes netepi kasagoehané. Bareng ngarepaké liboeran Kentoes diexamen, bisa olèh bidji betjik, olèh pangalembana. Awit saka boengah-boengahé bareng Kentoes tekan ngomah dirangkoel karo poetri peri. Poetri peri noeli tjalatoe:

— „Kentoes, sésoek ésoek pandjaloekmoe mesti katekan."

— „Napa, boe?"

— „Kowé sésoek bakal mari dadi golèk, wiwit sésoek bakal dadi botjah temenan kaja lija-lijané kaé."

Bareng kroengoe temboeng mangkono, Kentoes boengahé ora karoewan! Sésoek ésoek kantja-kantjané bakal dioendang kabèh diekon seneng-seneng. Poetri peri wis meling panganan sing énak-énak karo wis meling premèn tjoklat menjang toko Tjina.

Wah saiba senengé!

Ning ana ningé!

XXX. KENTOES ORA SIDA DADI BOTJAH.

Kentoes bandjoer pamit, arep ngoendangi botjah-botjah. Poetri peri mangsoeli:

— „Ija, kantja-kantjamoe pada oelemana, nanging sadoeroengé soeroep kowé koedoe wis moelih. Ngreti?"

Kentoes sagoeh:

— „Sadjam kémawon koela rak sampoen wangsoel."

— „Tenan, nèh? Botjah koewi adaté moeng sagoehé baé, nanging ....."

— „Nanging koela boten kados limrahipoen laré ta? Angger koela sagah mesti saèstoe."

— „Ija ta, soekoer! Nanging jèn kowé ora goegoe marang woeroek, ija mesti kodjoer."

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Kados poendi?"

— „Botjah ikoe jèn ora gelem nggatèkaké piwoelang betjik mesti nemoe bilai."

Kentoes mangsoeli karo mèsem:

— „Inggih, pantjèn makaten koela pijambak sampoen nate nglampahi! ....."

— „Tjoba, saiki kowé bisa netepi kasagoehanmoe, apa ora?"

Kentoes pamit noeli loenga karo oera[2] lan djingklak-djingklak. Doeroeng nganti sadjam, anggoné oelem-oelem wis rata kabèh. Sing akèh-akèh pada sagoeh arep teka. Ana oega sing sadjak ora ngandel. Nanging bareng dikandani jèn sésoek koewi nganggo olèh tjoklat barang, kabèh bandjoer pada sagoeh. Tjalatoené:

— „Ija ta, jèn ngono takteka, nanging tekakoe maoe moeng arep nglegani atimoe, lo."

Kari sidji sing doeroeng ditekani Kentoes, ija ikoe kantjané sing ditresnani dèwé, djenengé si Keploek. Keploek ikoe ana ing sekolahan kesèd dèwé, toer ndoegal dèwé. Kentoes tekan ngomahé, Keploek pinoedjoe ora ana. Dipandoni, doeroeng moelih, ping teloe meksa ora ana ngomah.

Kentoes kéwoehan, batin atiné: „Lah ana ngendi?" Bareng digolèki temenan, ketemoe lagi tengoek-tengoek ana ing ngarep régolé tanggané. Kentoes takon:

— „Kowé ana ngapa ana ing kono?"

— „Akoe arep loengan mengko djam rolas."

— „Menjang ngendi?"

— „Oe, adoh banget!"

— „Akoe wis kaping 3 menjang panggonanmoe, nggolèki kowé ....."

— „Arep apa ta?"

— „Apa kowé doeroeng kroengoe?"

— „Kroengoe apa?"

— „Akoe sésoek rak wis mari dadi golèk, bakal dadi botjah kaja botjah loemrah kaé!"

— „Lo, seneng kowé, ja? Nèk mengkono akoe ija mèloe boengah, Toes!"

— „Kowé sésoek tekaa, nggonkoe bantjakan, nganggo premèn tjoklat barang."

— „Akoe maoe rak wis kanda ta, mengko akoe arep loengan!"

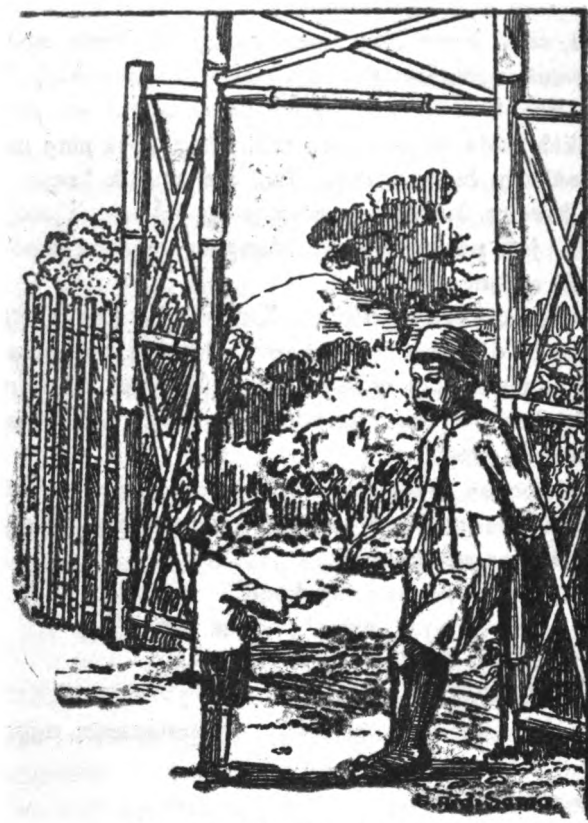
Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Djam pira?"

— „Sadéla engkas!"

— „Menjang ngendi?"

— „Akoe arep menjang désa Njamleng, ja ikoe désa sing kepénak banget kanggo botjah-botjah. Kowé mèloe apa pijé?"

„Apa kowé doeroeng kroengoe?"

— „Emoh, emoh!"

— „O, wong kodjoer! Bok goléka sadonja iki ta mangsa anaa panggonan sing kepénaké kanggoné botjah-botjah, kaja désa Njamleng! Takkandani ja, kana koewi ora ana goeroe, dadi ora ana wong sing sok ngojak-ojak botjah, boekoe sidji-sidjia ija ora ana. Saminggoe Ngahadé 6. Jèn liboer wiwit Sawal nganti tekan Pasa!"

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Ora, la ana kono koewi ndjoet ngapa?"

— „Ora apa-apa, moeng dolanan waé, wiwit ésoek oemoen-oemoen nganti tekan soré. Jèn bengi toeroe. Ésoeké dolanan manèh teroes-teroesan."

— „Ehem."

Kentoes mlenggong, sadjaké ing batin moeni mangkéné: — „Kaja ngono koewi oerip kepénak!"

Keploek takon manèh:

— „Prijé, kowé arep mèloe apa prijé?"

— „Emoh, ora-ora! Tjekaké akoe ora mèloe. Wis sagoeh karo boekoe peri arep dadi botjah betjik, kok! Ah, wis wengi! Wis ja, njangoni slamet!"

— „Kok kesoesoe ta?"

— „Mengko selak peteng. Maoe akoe sagoeh moelih sadoe-soengé soeroep, ki!"

— „Ajah, sadéla engkas rak ija kena. Mengko dakkandani manèh!"

— „Wis wengi, ah!"

— „Sadèlit waé!"

— „Mengko jèn disrengeni!"

Keploek mangsoeli karo mringis:

— „Wèh, katik kaja doeroeng taoe kambon srengen! Wong disrengeni waé, anggeré ora mangsoeli, sing srengen jèn wis kesel, rak ija meneng déwé!"

Kentoes mbeneraké temboengé Keploek, bandjer njedak, takon:

— „Ora, kowé menjang désa Njamleng koewi idjèn apa ana kantjané?"

— „Ana, satoes loewih takkandani!"

— „Mlakoe apa noenggang kréta!"

— „Noenggang kréta, mengko sadéla engkas rak teka krétané sing arep ngeteraké tekan désa Njamleng!"

— „Eh, bok ija ndang teka ta, krétané!"

— „Arep apa ta, kowé!"

— „Lo, ja arep weroeh toekmoe da mangkat!"

— „La, ngentènana, ta!"

— „Ora ah, akoe arep moelih waé!"

— „Keprijé ta, koewi, djaré kepéngin weroeh, djaré arep moelih?"

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Lo, toekkoe loenga iki wis soewé, moendak dientèni!"

— „Sapa sing ngentèni?"

— „Boe peri."

— „Mbok ija mèn ngentèni, karo mèn adjar-adjar betah melèk."

— „Mengkonoa kaé, mesakaké!"

— „È-èh, ana botjah teka mesakaké wong toewa, lagi tjaramoe, Ṭoes, Ṭoes!"

— „Apa tenan ta, Ploek, nèk ing désa Njamleng ikoe ora ana sekolahan?"

— „Apa karo kowé waé akoe ndadak goroh?"

— „Lah, goeroe apa ija ora ana tenan?"

— „Tjekaké moeng kari ana kowé ḍéwé, ngandel apa ora! Nèk ngandel ja soekoer, nèk ora, akoe ora boetoeh pijandelmoe!"

— „Mengko nèng kana gèk dikon ngapalaké barang?"

— „Sing akon sapa, bapakmoe apa? Wis genah dikandani jèn goeroe ora ana, kok ndadak koewatir diekon ngapalaké!"

— „Wah, pénak tenan ajaké!" Kenṭoes anggoné moeni mangkono maoe kambi ketjap-ketjap, semoené kemetjer banget. Bandjoer tjalaṭoe:

— „Lagi dikandani waé, kok wis ajem atikoe!"

— „La mèloea, ta!"

— „Ah, kowé koewi pidjer mèla-mèloe waé; wis dikandani: kéné wis kebatjoet sagoeh moelih, kok!"

— „Ja wis ta, moeliha! Kana, moelih kana! Njangoni slamet! Moeng jèn liwat sekolahan waé akoe pamitna!"

— „Ija, wis ja Ploek! Lakoemoe slameta! Moeng nèk ana apa-apa waé akoe sambaten!"

Kenṭoes mangkat moelih. Doeroeng adoh si Keploek tjeloek-tjeloek:

— „Téga temenan apa, Ṭoes, dak pèk ḍéwé, lo!"

— „Ora, omongmoe, désa Njamleng Ngahadé djaré nenem, ikoe apa tenan?"

— „Ora; gregeten akoe! Ana tjangkem wong dipaḍakaké tjangkem koḍok waé."

— „Liboeré apa ija wiwit Sawal tekan Pasa temenan?"

— „Emboeh, wis kesel akoe mangsoeli pitakonmoe!"

— „Mengko kowé koewi gèk ngapoesi, Ploek?"

— „Moelané wis ndang moeliha!"

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Mangkatmoe kapan, ta nèh?"

— „Sadéla engkas!"

— „Oepama wis emèh, takentèni!"

— „Mengko disrengeni iboemoe poetri kowé?"

— „Wijah, wong wis kewengèn waé, sisan."

— „Lo, kok kaja botjah nèk ngono koewi! Wani temenan apa kowé, jèn disrengeni?"

— „Wani waé, anggeré mboedegi waé rak oewis!"

Sasoewéné omong-omongan maoe wis peteng. Ora soewé saka kadohan tjlorot-tjlorot teka, sarta kroengoe soewarané slomprèt kréta. Keploek bandjoer djingklak-djingklak karo alok-alok, semoené ora pati mikir marang Kentoes:

— „La kaé teka! La kaé teka!"

Kentoes takon: — „Apa, sapa sing teka?"

— „Krétané! Prijé, kowé mèloe apa ora?"

— „Nèng kana apa ora diekon sekolah tenan, ta Ploek?"

— „Emboeh!"

XXXI. KENTOES MENJANG DÉSA NJAMLENG.

Nah, saiki wis teka tenan krétané! Tekané ora nganggo soewara barang-barang, sabab rodané dioebet-oebeti gombal karo damèn. Sing narik koeldi rolas, gedéné pada, nanging roepané warna-warna. Ana sing toetoel, ana sing lorèk-lorèk koening oetawa biroe.

Nanging anèhé koeldi rolas maoe sikilé doedoe sikil koeldi sing nganggo tapel wesi. Sikilé sikil oewong, nganggo sepatoe poetih.

La koesiré keprijé? Koesiré lemoe banget, kak kong, tegesé sikilé tjendak banget, nganti sikil karo toengkak amor dadi sidji. Awaké saking lemoené nganti gindjoer-gindjoer kaja djenang djagoeng. Rainé abang kebak koekoel. Tjangkemé njoemik tjilik adjeg nggoejoe. Jèn tjatoeran soewarané kaja koetjing loewé ndjaloek tjadong.

Angger botjah weroeh koesir maoe, wis mesti bandjoer seneng tepoeng. Sarta reboetan arep pada mèloe menjang désa Njamleng koewi. Ing gambar kar désa Njamleng ikoe ija ana, malah ditoelis nganggo aksara gedé toer tjeta.

Moelané kréta maoe ija kebak botjah, sabab akèh sing pada mèloe. Olèhé linggih pada soek-soekan kaja ditetel. Nganti mèh pada ora bisa ambegan, nanging ora ana sing sambat. Atiné pada boengah lan seneng, sabab bakal tekan désa Njamleng koewi,

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

mangka kana ora ana goeroe, ora ana sekolahan, ora ana boekoe. Anané moeng dolanan. Botjah-botjah maoe saka senengé atiné, nganti ora krasa loewé oetawa ngelak.

Bareng kréta wis mandeg, koesiré méngo karo mèsem, tjalatoe marang Keploek:

— „É, goes, kowé apa gelem mèloe menjang désa Njamleng?"

— „Mesti mawon, pakdé!"

— „Nanging dakkandani ja, krétakoe wis kebak banget, wis ora ana panggonané!"

Keploek mangsoeli:

— „Gampang mawon! Jèn nglebet empoen boten ènten nggoné, koela trima ènten ing gontjèngan!"

Keploek teroes mloempat menjang gontjèngan, bandjoer linggih ongkang-ongkang.

Koesir noeli takon marang Kentoes:

— „La kowé, tjah bagoes, kowé keprijé? Mèloe apa kari ana kéné waé?"

Wangsoelané:

— „Koela kèri mawon, adjeng moelih! Koela adjeng sekolah, adjeng sregep kaja botjah lija-lijané nika, kok!"

— „Ja wis, ta, njangoni slamet!"

Keploek noeli adjak-adjak:

— „Hoes, Toes, nggoegoea akoe! Mèloea ta, mengko rak seneng!"

— „Emoh, emoh, emoh!"

Botjah akèh pada adjak-adjak saka ing djero kréta:

— „Ajo ta, mèloea, mengko dolanan karo akoe! Tjekaké seneng banget, ta wis!"

— „Jèn akoe mèloe, lah engko iboe peri keprijé?" Kentoes wis godjag-gadjeg pikirané.

— „Ah, wong gagasan kok kaja ngono! Bok kokpikir, kowé mengko tekan désa Njamleng bakal dolanan, bakal seneng-seneng sing tanpa watesan. Kepénak apa ora, kaja ngono koewi?"

Kentoes tanpa mangsoeli, moeng dèhèm-dèhèm waé. Ora soewé tjalatoe:

— „Ija wis ta, kono akoe ndjaloek panggonan satitik waé! Akoe takmèloe!"

Koesir lemoe mangsoeli:

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Panggonané wis sesak! Nanging sarèhné akoe boengah banget kowé sida mèloe, kowé manggona ana ing koesiran kémé waé! ....."

— „La sampéjan?"

— „Akoe mono mlakoe waé!"

„Boten, jèn ngoten. Koela loewoeng noenggang koeldiné salah sidji niki mawon."

Kentoes teroes marani koeldi sing ngarep ḍéwé sing sisih kiwa, arep ditjéngklak. Ḍèwèké doeroeng taoe noenggang koeldi, moelané bareng saiki olèh noenggang, atiné boengah banget, wis saja ora kèlingan ngomah. Nanging koeldi maoe minger karo ndoḍos wetengé Kentoes nganti keloemah kréngkangan; sikilé ana ing ḍoewoer.

Mesti waé botjah-botjah paḍa nggoejoe kepingkel-pingkel. Nanging koesir lemoe maoe ora nggoejoe babar pisan. Koeldiné diparani, kaja arep dibisiki, nanging djeboelané koepingé koeldi ditjakot saparo.

Kentoes nepsoe banget. Tangi grégah, noeli mloempat tjlèger, noenggang gegeré koeldi. Botjah-botjah weroeh olèhé mloempat maoe paḍa goemoen, mari paḍa nggoejoe, paḍa ngalem alok-alok karo keplok-keplok:

— „Nah, bagoes Ṭoes, bagoes!!"

Nanging doemadakan koeldiné njlentik. Kentoes kontal, nganti tiba mbalik-djoengkir ana ing toempoekan watoe.

Ger, botjah-botjah paḍa nggoejoe manèh. Koesir lemoe marani koeldiné manèh, dieloes-eloes noeli ditjakot koepingé sing sidjiné. Bandjoer tjalaṭoe marang Kentoes:

— „Wis, saiki noengganga, adja wedi! Koeldi iki pantjèn rada ndoegal, nanging wis takbisiki. Saiki wis mesti ora njlentik manèh."

Kentoes noeli noenggang. Kréta wiwit mlakoe. Nanging nalika koeldiné paḍa mlajoe sarta krétané mlakoe, Kentoes roemangsané kroengoe soewara lamat-lamat ora pati tjeṭa. Oeniné mangkéné:

— „O, botjah bodo, koemaki nggoegoe karepé ḍéwé! Titènana, kowé mbésoek mesti kedoewoeng!"

Kentoes wedi banget kroengoe soewara maoe, ngingetaké ngiwa nengen, nanging ora ana apa-apa. Koeldi rolas rakit maoe mlajoe teroes, krétané goemlinḍing, botjah-botjah ing djero kréta paḍa

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

toeroe kabèh. Keploek ngorok kaja sapi dibelèh, koesiré lagi oera-oera karo ngelisi:

„Botjah-botjah, daktembangké midjil,
Isik-isik imong,
Wis menenga wis toeroea kabèh,
Adja ana sing oesreg ngalisik,
Adja paḍa wedi,
Ditoenggoe bapakmoe."

Bareng wis olèh satengah pal, Kentoes kroengoe soewara kaja maoe manèh, oeniné:

— „Botjah boḍo! Élinga, botjah sing ora ḍemen sinaoe, sing ora ḍemen boekoe, sing senengé moeng dolanan waé, koewé bésoek tjilaka ..... Akoe wis ngrasakaké ḍéwé, moelané bisa nganḍani. Titènana waé, jèn wis tekan kala mangsané, kowé mesṭi nangis kaja akoe saiki ..... Nanging akoe iki wis kebandjoer!"

Kroengoe soewara maoe Kentoes saja kagèt banget, doeroeng taoe atiné ḍeg-ḍegan kaja nalika ikoe. Kentoes noeli moeḍoen, koeldi sing ditoenggangi ditjekel enḍasé. Bareng ditamataké temenan, koeldi maoe djeboelané nangis kaja botjah. Kentoes tjalatoe marang koesir lemoe semoe goemoen:

— „É, pak! Kok anèh temen! Koeldiné nangis!"

— „Ah, ija wis bèn waé nangis! Mengko rak ija meneng ḍéwé!"

— „Boten, kok bisa tjalatoe kaja oewong nikoe napa samang adjari, ta?"

— „Ora, nanging wis taoe koempoel karo asoe pangadjaran nganti 3 taoen, dadi ndjoer bisa nirokaké tjatoerané manoengsa sitik-sitik!"

— „O, kok ija mesakaké temen!"

— „Wis ta wis, wis adja kakéhan réka! Wong koeldi nangis waé kok dirèwès! Mengko moenḍak kesoewèn ana ing dalan! Wis noengganga manèh, moepoeng iki rada kepénak hawané! Isih adoh, ajo énggal-énggal!"

Kentoes ora mangsoeli noeli njèngklak manèh. Krétané mlakoe teroes. Bareng wajah ésoek tekan désa Njamleng.

Désa Njamleng koewi sadjagat ora ana loro. Sing ana kono moeng botjah-botjah ṭok. Sing toewa ḍéwé kira-kira oemoer 14

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

taoen, sing tjilik ḍéwé oemoeré doeroeng ana 8 taoen. Kabèh paḍa seneng-seneng, paḍa dolanan pating brengok, soewarané nganti mbrebegi koeping. Olèhé dolanan paḍa kloempoekan. Ana sing djirak, ana sing obrog, oembak bèdji, séroeban, béngkat. Ana manèh sing lagi noenggang pit glinḍingan teloe. Rada adoh saṭiṭik ana sing loendjak-loendjak dadi baḍoet nganggo topèng: tjeḍaké kono ana sing tjara wajang wong. Ana manèh sing mlakoe babak djoengkir. Sagolongan manèh ana sing baris-barisan nganggo tamboer, ḍerèḍèk-ḍerèḍèk. Ana sing bengok-bengok, ana sing keplok-keplok, ana sing soerak-soerak. Tjekaké raméné ora karoewan.

Bango-bango akèh banget. Ana dremolem, sing nglakokaké botjah kabèh. Sing noenggang kebak-kebak. Ing geḍèg-geḍèg lan pager-pager paḍa ditoelisi, oeniné: „Sing paḍa seneng-seneng!" „Kéné ora ana boekoe!" „Akoe ora arep sekolah!" „Kéné ora ana goeroe!" lan sapanoenggalané.

Bareng Kenṭoes, Keploek lan kantja-kantjané maoe tekan kono, teroes mèloe nggroebjoeg waé. Ora soewé wis tepoeng karo botjah-botjah lijané, noeli mèloe dolanan. Atiné paḍa boengah banget.

Kenṭoes ndina-dina moeng dolanan ṭok. Awit saka boengahé nganti ora krasa barang-barang, roemangsané sadina ikoe moeng saḍéla banget. Sawisé olèh sadina, bandjoer rong dina, teloeng dina, seminggoe; noeli sasasi, rong sasi, ora krasa, kaja moeng saketjlapan waé. Kala-kala ḍèwèké sok kepeṭoek si Keploek. Kenṭoes bandjoer tjalaṭoe:

— „Wah, bener kowé, Ploek, pantjèn pénak tenan désa Njamleng iki!"

Keploek mangsoeli:

— „Ta, ngandel ora, kowé saiki! Andèkna ora, kowé maoené bot-boten, koedoe arep moelih menjang nggoné boe peri waé! Bijèn kowé moeng ndekoekoel ngapalaké waé, saiki, hara prijé?

Saiki rak ora soesah ngapalké, ora soesah sekolah! Adja ana akoe, mangsa ngono! Adja kowé koewi kantjakoe, mangsa takkanḍanana, ora!"

— „Bener kowé tenan, Ploek! Ija, adja ana kowé, akoe mangsa tekana kéné! Eh, mangka bijèn koewi, pak goeroe jèn ngolok-olok kowé ora djamak-djamak! Kanḍané njang akoe: „Kowé adja koem-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google

Digitized by Google

Désa Njamleng.

Original from CORNELL UNIVERSITY

poelan karo si Keploek. Ḍèwèké ikoe botjah ala, gawéné ngodjok-odjoki sing ora betjik!"

Keploek mangsoeli karo gèḍèg-gèḍèg:

— „Eh, wong pak goeroe! Akoe ija ngreti jèn awaké ikoe sengit banget karo akoe, gawéné akoe ditjatoer ala. Nanging atikoe betjik banget, dadi ija wis bèn takapoera dosané!"

— „Ija, Ploek, pantjèn betjik temenan atimoe koewi!"

Kenṭoes bandjoer ngrangkoel Keploek, nanḍakaké trima kasihé.

Samana Kenṭoes anggoné ana ing désa Njamleng wis olèh 5 sasi. Dina-dina tansah dolanan lan boengah-boengah, ora taoe kepeṭoek boekoe oetawa sekolahan. Nanging noedjoe sawidjining dina, ḍèwèké tangi ésoek-ésoek menangi lelakon sing ora ndadèkaké senengé atiné .....

XXXII. KENṬOES DADI KOELDI.

Taktjritani, ja tjah! Bareng ésoek-ésoek Kenṭoes tangi, kaja adaté wong tangi toeroe bandjoer koekoer-koekoer goenḍoelé. Nanging kotjapa, bareng goenḍoelé dikoekoer, krasa .....

Mara, baḍénen, krasa apa?

Krasa koepingé moenḍak dawa, nganti satjengkang.

Mangka kowé kabèh ija paḍa weroeh, maoené koepingé Kenṭoes ikoe tjilik banget, malah nganti ora katon. Gèk bandjoer dadi sakilan!

Kenṭoes noeli grégah tangi golèk katja dianggo ngilo. Nanging ora ana bandjoer golèk pantji, diisèni banjoe. Bareng ngilo ..... kagèt banget, doeroeng taoe ana lelakon sing kaja mangkono! Goenḍoelé katon ana koepingé loro, toer koeping ..... koeldi!

Kenṭoes atiné djoeḍeg banget kanṭi isin. Saking bingoeng nganti nangis nggelolo, sarta goenḍoelé ditatap-tatapaké témbok. Nanging malah saja moenḍak bingoeng, koepingé saja moenḍak dawa, ṭoekoel ramboeté.

Tanggané, ija ikoe marmot, sing panggonané ana ing lotèng ing ḍoewoer kamaré Kenṭoes, kroengoe olèhé tangisan maoe, bandjoer marani. Takon semoe goegoep:

— „Ana apa, ana apa, kok bengak-bengok!"

— „Akoe lara, Marmot! Akoe wedi banget! Kowé bisa nitik larakoe?"

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Ija siṭik-siṭik ngreti!"

— „Tjoba titiken."

Marmot ngangkat sikilé ngarep sing tengen. Tangané Kenṭoes di demok, noeli tjalaṭoe:

— „É, kodjoer kowé iki ....."

— „Apa, apa?"

— „Kowé koewi lara sawan!"

— „Sawan apa?"

— „Iki sawan koeldi."

— „Lo, doeroeng taoe kroengoe akoe!"

— ..Ngono koewi, takkanḍani! Kowé mengko rong djam, oetawa 3 djam engkas wis mari dadi golèk oetawa dadi botjah, nanging..."

— „Nanging kaprijé?"

— „Dadi koeldi temenan, toenggalé sing sok dikon nggèrèd grobag oetawa dimainaké ana koemiḍi harmston kaé!"

— „Tobiiiiil, tobil! Gèk prijé akoe iki, nèèèh!"

Kenṭoes olèhé nangis saja seroe karo koepingé di gèrèdi kaja arep didjebol-djebola, anggepé kaja doedoe koepingé ḍéwé.

Marmot welas, karepé arep ngejem-jemi atiné Kenṭoes:

— „ Ah, wis ta wis, iki wis dadi papesṭènmoe.Kowé ora bisa ngowahi barang-barang, sabab wis dadi oedjaré lajang-lajang: botjah kesèd sing sengit karo boekoe-boekoe lan ngemohi piwoelang, sarta pilih dolanan lan seneng-seneng waé, ikoe ing tembé ora woeroeng dadi koeldi."

Kenṭoes takon karo membeg-membeg:

— „Apa ija temenan ta koewi?"

— „Ija, pantjèn tenan. Moela kowé nangis ikoe wis tanpa goena. Maoe-maoené kok ora gagasan!"

— „La wong doedoe loepoetkoe! Iki sing marahi si Keploek!"

— „Sapa ta, Keploek koewi?"

— „Anoe, kantjakoe. Pantjèna akoe wis arep moelih, arep mbatjoetaké olèhkoe sinaoe, arep mempeng, ... djeboel si Keploek djaréné: — „Apa kowé arep sinaoe? Kok dadi ndadak sekolah barang? Loewih betjik kowé mèloe akoe menjang désa Njamleng, kana ora ana boekoe, ora ana sekolahan. Sing ana moeng botjah-botjah paḍa seneng-seneng dolanan sakatogé!"

— „Wong botjah kaja ngono kok kokgoegoe!"

— „La pijé ta, wong akoe iki golèk, ora doewé oetek saṭiṭik-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

ṭiṭika. Oepama akoe iki doewé oetek, rak ija boe peri ora taktinggal minggat ngéné. Mangka boe peri koewi atiné betjik banget, tresnané kaja iboekoe ḍéwé! ..... Djoet akoe wis mèh mari dadi golèk, wis arep dadi botjah tenan! Ija, titènana, angger akoe mengko kepeṭoek si Keploek, tak .....!"

Kenṭoes arep metoe, nanging kèlingan koepingé. Sarèhné awaké isin jèn roepané sing kaja mangkono ikoe keweroehan oewong, moelané bandjoer ..... mara baḍénen, ndjoepoek apa? ..... Kenṭoes ndjoepoek kopjah sajid, dianggo nganti mbleseg, nganti koepingé ketoetoepan tekan iroengé pisan.

Ḍèwèké noeli metoe. Keploek digolèki menjang ngendi-endi. Digolèki menjang panggonan wajang wong, menjang panggonan dremolem, nganti majeng-majeng, ora ketemoe. Sapa-sapa sing kepeṭoek ditakoni, nanging ora ana sing weroeh.

Sawisé ikoe, noeli omahé diparani, mbokmanawa Keploek isih ana ngomah. Kenṭoes ḍoḍog-ḍoḍog. Keploek takon saka djero:

— „Sapa iki?"

— „Akoe!"

— „O, mengko ḍisik, entènana, takngani lawang."

Bareng wis satengah djam lawangé lagi menga. Kenṭoes weroeh Keploek kagèt banget, sabab ḍèwèké ija nganggo kopjah nganti mbleseg noetoepi koepingé.

Kenṭoes mbatin:

— „Wé la, apa Keploek iki ija lara kaja akoe, ngono? Apa ija lara sawan koeldi?"

Nanging ḍèwèké api-api ora weroeh, sarta takon karo mèsem:

— „Apa kabaré, Ploek?"

— „Betjik waé, adjeg!"

— „Tenan nèh?"

— „Apa akoe kokarani goroh?"

— „Lo ora ngono, moeng kok nganggo kopjah nganti noetoepi koeping koewi ana ngapa?"

— „Iki sing akon ḍokter, sabab ḍengkoelkoe lara. Balik kowé kok ija nganggo kopjah koewi ana apa?"

—„Iki sing akon ija ḍokter, djalaran sikilkoe woedoenen."

— „O, mesakaké temen, Ṭoes!"

— „O, Ploek!"

Sawisé ikoe paḍa meneng bareng, moeng kari inget-ingetan

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

waé karo pringas-pringis.

Wekasané Kentoes ndisiki takon ngasih-asih:

— „Ora, Ploek, blakané waé, apa kowé wis taoe doewé lara koeping?"

— „Doeroeng taoe, ... la kowé?"

— „Ija doeroeng taoe, nanging wiwit ésoek maoe koepingkoe sing sidji iki kok krasa lara!"

— „Akoe ija."

Bareng tekan „teloe", kopjahé padja ditjopot.

— „Lo, kowé ija? Sing tengen apa sing kiwa?"

— „Loro pisan, ... la kowé?"

— „Ja loro pisan. Apa ija padja ngono laranè?"

— „Ajaké."

— „Bok anoe, Ploek!"

— „Anoe apa?"

— „Anoe, akoe kepéngin weroeh koepingmoe."

— „La ija ta! Nanging akoe ndeleng doewèkmoe disik, Toes!"

— „Ora, kowé disik!"

— „Emoh, kowé disik, ndjoet akoe, rak ngono!"

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Wis ngono waé! Rèhné paḍa kantja, saiki djandjian waé!"
— „Apa djandjèné?"
— „Ajo paḍa njopot kopjah bareng. Gelem ora?"
— „Ija, roedjoek."
— „Wis ja!"
Kenṭoes ngétoengi:
— „Sidji, loro, teloe!"
Bareng tekan: „teloe!" kopjahé paḍa ditjopot.

Nah, ing kono ana lelakon sing anèh banget oepama ora kelakon temenan, mesṭi kowé paḍa ora ngandel!

Bareng Kenṭoes karo Keploek paḍa weroeh doewé koeping koeldi, ora malah seḍih oetawa soesah atiné, nanging malah paḍa diobah-obahaké koepingé karo djogédan nggoejoe tjekakakan ora ana oewis-oewisé.

Si Keploek nganti katog olèhé nggoejoe, nanging bandjoer nggloejoeri sarta oelaté poetjet, sambat-sambat:
— „Toeloeng, Ṭoes, toeloeng!"
— „Apa, kena ngapa?"
— „Akoe ora bisa ngadeg djedjeg!"
— „Akoe ija ora bisa!" Kenṭoes nangis membeg-membeg sarta oega noeli nggloejoeri.

Ora let soewé botjah loro maoe paḍa ambroek, noeli mlakoe brangkangan ana ing djero ngomah kono. Sikilé paḍa malih dadi sikil koeldi, rainé modot, tjangkemé dadi tjongor, sarta gigiré ṭoekoel woeloené klawoe nganggo toetoel-toetoel ireng.

Nanging sing saja ngagètaké banget ikoe, bareng paḍa doewé ..... boentoet! Botjah loro paḍa isin banget sarta soesah atiné. Saking djoeḍegé noeli paḍa nangis nggelolo.

Nanging saja kodjoer!

Ing nalika ikoe ana wong ḍoḍog-ḍoḍog lawang, sarta tjeloektjeloek saka ing djaba:

— „Éééé, dingaké lawangé! Akoe sing ngoesiri kréta bijèn kaé, sing ngadjak kowé mrénè! Ajo, dingakké, ndjoek lawang, mengkol ....."

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

XXXIII. KOELDI KENṬOES DIEDOL MENJANG PANGGEḌÉ KOEMIDI.

Djeboelané ora paḍa bisa ngengakaké lawang. Koesir lemoe sing ana ing djaba maoe ora sranta, lawangé noeli didjedjak, ambrol. Bareng wis mleboe bandjoer tjalaṭoe karo nggoejoe kaja adaté:

— „Èh, èh, èh, botjah bagoes-bagoes tenan! Wah, pinter mbengah, nganti kroengoe saka kadohan. Nanging akoe ora pangling karo soewaramoe, tjah! Moelané akoe bandjoer mréné."

Koeldi lo o maoe meneng waé, moeng paḍa nḍingkloek, koepingé kèplè -kèplèh mangisor, boentoeté ngawet.

Koesir lemoe ngepoek-epoek karo ngeloes-eloes, noeli ndjoepoek kerok, koeldi loro pisan dikerok nganti aloes gilap.

Sawisé noeli dikaloengi ḍaḍoeng, bandjoer ditoentoen menjang pasar, arep diedol.

Bareng tekan pasar dadi reboetan, akèh sing ngarepi. Keploek ditoekoe wong tani; wong maoe djaré koeldiné mati! Kenṭoes ditoekoe panggeḍé koemiḍi harmston, arep diadjari kaja kéwan lijané, arep dianggo tontonan.

Mara botjah-botjah, kowé apa wis paḍa ngreti panggaotané koesir lemoe maoe. Koesir sing mblekeneg, sing rainé kaja mentas dientoeb tawon goela, koewi gawéné menjang ngendi-endi karo krétané. Sadalan-dalan ngrimoeki botjah-botjah sing kesèd, sing ora ḍemen sekolah, diitjoek-itjoeki karo diiming-imingi gelema mèloe ḍèwèké. Jèn krétané wis kebak botjah, noeli digawa menjang désa Njamleng, diekon seneng-seneng dolanan ndina-ndina ana ing kono. Nanging wekasané botjah-botjah maoe mesṭi paḍa dadi koeldi kabèh. Jèn wis dadi koeldi, bandjoer diedol menjang pasar oetawa menjang stélingan. Olèh-olèhané ḍoewit mesṭi baé akèh, moelané koesir lemoe maoe ija brèwoe.

Bebandjoerané lelakoné si Keploek akoe ora weroeh. Moeng si Kenṭoes wiwit dina ikoe oeripé rekasa banget.

Awit bandjoer digawa menjang koemiḍèn, di lebokaké ing geḍogan, waḍahé pakan isiné dami. Kenṭoes lagi ngitjipi saṭiṭik waé, wis dioetahaké manèh.

Loerahé weroeh Kenṭoes ora gelem mangan pakané, kedoemelan. Noeli disalini pakan rèndèng. Nanging Kenṭoes ija ora dojan.

Loerahé saja nesoe:

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Lo, ndoegal ki, ora dojan rèndèng barang. Rasakna waé, angger kowé oegal-oegalan wijahèn kaja ngono!"

Noeli njandak petjoet, Kentoes dipetjoeti, tjetèr-tjetèr! kena poepoené. Krasa lara banget. Kentoes nangis nggelolo sabab atiné sedih, tjalatoené karo mbengah:

— „Ngjaaaaaah, ngjaaaaaah ..... akoe ora dojan dami!"

Loerahé koewi ija ngreti basané koeldi, noeli mangsoeli:

— „La rèndèngé waé badogen!"

Kentoes ditoekoe panggedé koemidi Harmston

— „Ngjaaaaaah, ngjaaaaaah ..... jèn mangan rèndèng wetengkoe moeles!"

Loerahé saja nesoe:

— „Apa nèk ora dojan rèndèng kokira bandjoer takwènèhi ingkoeng pitik, hè?"

Kentoes noeli dipetjoeti manèh nganti meneng ora moeni barang-barang.

Sawisé meneng panggedé koemidi maoe noeli metoe, gedogané dikantjing. Kentoes kari idjèn. Sarèhné wis pirang-pirang djam ora kambon pangan, wetengé loewé banget tansah klakeban waé. Sing ana moeng dami karo rèndèng, ora ana lijané manèh. Saking selak ora betah ngrasakaké loewéné, dami maoe dimamah-mamah

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

saka saṭiṭik, saben wis lemboet pamamahé noeli dioeloe karo merem, legender!

— „É, kok ija loṭoeng dami iki, kena dienggo gadjoel! ..... Èh, oepama ḍèk anoe kaé akoe ndjoet moelih, ndjoet sekolah, ora kaja ngéné! Nèk mangan mesṭi mangan sega poelen karo ḍèndèng agé ana ngomah, nganggo petjel, iwak lélé barang. Eh, barang wis kebandjoer!"

Ésoeké tangi toeroe Kenṭoes golèk dami, wis entèk kabèh, sabab wis dipangan ḍèk soréné. Kenṭoes noeli ngosak-asik olèh rèndèng, dipangan. Mesṭi waé rèndèng ikoe rasané sédjé banget tinimbang karo sega liwetan sing isih kemeboel, gèk lawoehé boṭok teri kaé!

Kenṭoes tjalaṭoe karo nggajemi:

— „Ah, ija wis kebandjoer djenengé, arep apa manèh! ..... Moega-moega lelakonkoe iki dadija piwoelang marang botjah-botjah sing ora paḍa gelem sekolah ..... Ija selot-seloté!"

Ing nalika ikoe loerahé teka, kroengoe temboengé Kenṭoes sing poengkasan:

— „Selot-seloté apa? Apa kokkira, kowé ana kéné iki moeng arep mangan lan toeroe waé? Kowé taktoekoe koewi marga arep takmegawèkaké, arep takanggo golèk ḍoewit! ..... Ajo, metoe, menjang kana! Takadjari mloempat-mloempat, karo aḍéjan, djogédan! Adja moeng ngorok waé!"

Kenṭoes kepeksa adjar mloempat-mloempat lan lija-lijané maoe. Teloeng sasi lagi bisa, nanging ija nganggo dipetjoeti tanpa kenḍat. Soewé-soewé wis tekan mangsané Kenṭoes arep dianggo tontonan ana ing koemiḍi maoe. Panggeḍéné koemiḍi harmston wis njebar wara-wara, ana sing di templèk-templèkaké ing témbok-témbok oetawa ing wit-witan pinggir dalan geḍé.

Bareng wis soré ing koemiḍèn maoe kebak wong nonton. Kartjisé nganti entèk, ora ana panggonan sing sela. Sing klas ḍoewoer kebak, klas enḍèk saja djedjel oejel-oejelan. Sapa teka kèri ora bisa mleboe.

Sing paḍa nonton ikoe sing akèh botjah-botjah, lanang wadon, geḍé tjilik. Kabèh kepéngin paḍa arep weroeh olèhé ndjogèd koeldi sing djenengé Kenṭoes.

Tontonané nganggo poetjoekan. Sawisé boebar poetjoekan noeli toewan panggeḍé koemiḍi metoe. Panganggoné sarwa ireng.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Awas! **Awas!**

KOEMIDI HARMSTON!

MENGKO SORÉ

bakal ana tontonan sing ngéram-éramaké.
Sing paḍa main wis misoewoer kabèh.

BAḌOETÉ AKÈH
KÉWANÉ AKÈH

bakal dipamèri sing doeroeng taoe di-wetokaké, ija ikoe

KOELDI KENṬOES

WIS MISOEWOER SADJAGAT KARAN:

DJEMPOLANING
DJOGÈD

klambinè ireng, ḍasiné ireng, sepatoené ireng, moeng kaṭoké sè-rèd poetih, Bareng tekan tengah, noeli menḍak, bandjoer tjalaṭoe:

— „Koela noewoen, para prijantoen, para bendara, para bèi, bagoes-bagoes, ṭolé-ṭolé, para dènmas-dènmas! Ing samangké sa-rèhné koela pinoedjoe wonten ing ngriki, inggih poenika ing na-gari ingkang misoewoer ramé toewin redjanipoen poenika, koela baḍé mamèraken ḍateng para prijantoen sadaja, satoenggiling ké-wan élok anèh, inggih poenika koeldi koela nama Kenṭoes. Ka-woeningana, koeldi poenika sampoen naté ndjadjah pradja milang désa, sampoen naté sowan para nata ing tanah Europa, Ngatjèh, Tjina, toewin ngarsanipoen radja Poea-poea, ngatingalaken ka-sagedan saha kadibjanipoen. Saben-saben tamtoe angsal pa-ngalembana toewin menḍali.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Boten langkoeng koela matoer gangsal èwoe sembah noewoen, déné para prijantoen sadaja sampoen karsa andjenengi tetingalan poenika, toer ingkang rawoeh boten sakedik. Doeh para prijantoen, moegi-moegi kaparenga anjepakaken pangapoenten mangké jèn wonten lepat koela toewin jèn wonten klèntoenipoen Kentoes!"

Bareng wis rampoeng tjalatoené maoe, sing nonton pada keplok-keplok karo njoeraki. Olèhé pada ngeploki saja ramé bareng koeldiné di wetokaké. Koeldiné didandani sarwa anjar, nganggo èbèg-èbègan, nganggo kaloeng klinting, endasé didokoki boeloeboeloe, apoesé boentoet diblebed soetra. Tjekaké roepané betjik banget.

Pangedéné koemidi noeli tjalatoe manèh:

— „Para prijantoen, para minoelja, boten badé koela atoeraken sadaja rekaos koela anggèn koela ngadjari koeldi poenika. Koeldi poenika asalipoen saking tanah Mesir, pasabanipoen ing saganten pasir. Njatanipoen, soewawi mirsanana mripatipoen, roepinipoen abrit! Watakipoen boten poeroen dipoen rèh. Mila nalika koela adjari poenika, kepeksa koela erih-erih, koela eloes-eloes mawi petjoet. Nanging éwah watakipoen waoe boten, malah saja ndadra. Namoeng sareng koela priksakaken dateng tabib Sjech Asemchetjoet, ngandikanipoen, ing nglebet oetak koeldi poenika wonten woedoenipoen, inggih poenika tandanipoen gadah watak remen ndjogèd. Mila inggih ladjeng koela adjari ndjogèd, namoeng kanggé nglantih roemijin koela poerih ngloempati klowong oetawi tong.

Tjobi, prijantoen, soewawi koela atoeri mirsani sarta jèn wonten tjatjadipoen koela atoeri natjad.

Para prijantoen, sadèrèngipoen tetingalan koeldi poenika dipoen wiwiti, koela kaparenga ngatoeri oeninga, béndjing éndjing sijang oegi badé dipoen wontenaken tetingalan. Jèn djawah inggih kapeksa boten saèstoe, dipoen lèrègaken dateng béndjing éndjing sonten. Béndjing éndjing wiwitipoen djam 10 sijang."

Sawisé mangkono toewan maoe bandjoer mantoek, noeli tjalatoe marang Kentoes:

— „Alon, Toes! ..... Sadoeroengé kowé wiwit ngétokaké kapinteranmoe, mbagèkna sing pada mirsani iki disik!"

Kentoes noeroet, noeli ndjoengkel meneng waé. Bareng wis olèh sawatara, toewan préntah:

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Mlakoe!"

Kentoes ndjenggèlèk, teroes mlakoe moebeng. Olèh 5 oebengan, toewan aba:

— „Njongklang!"

Kentoes plajoené saja rikat.

— „Mbandang!"

Kentoes plajoené saja rikat.

— „Njander!"

Kentoes saja mbalap.

Bareng dèwèké lagi mlajoe mangkono, toewan panggedé ndjoepoek pistoel, teroes dioenèkaké, dor!

Kentoes ambroek, api-api kena pistoel maoe, kaja mati tenan. Wong-wong sing pada nonton pada keplok soerak ambata roeboeh. Olèh sawatara Kentoes grégah-grégah arep tangi. Doemadakan weroeh ing klas sidji ana poetri ajoe banget, nganggo kaloeng ana gambaré golèk. Kentoes ora pangling, jèn wong ajoe maoe poetri peri, bandjoer alok:

— „Lo koewi gambarkoe! Wong wadon kaé mesti boe peri!"

Atiné Kentoes boengah banget. Saking boengahé bandjoer tjeloek-tjeloek:

— „Boe peri, boe peri!"

Nanging ora bisa moeni mangkono. Moeng bengah-bengah kaja koeldi baé. Wong-wong sing nonton pada nggoejoe kepingkelpingkel. Botjah-botjah pada soerak-soerak.

Panggedé koemidi nesoe. Kentoes ditoetoek iroengé nganggo bongkot petjoet, soepaja mari olèhé oegal-oegalan mbengah ana ngarepé wong akèh.

Kentoes krasa lara iroengé didilati nganti ana 5 menit, karepé bèn ilang larané.

Bareng méngo manèh nggolèki poetri peri maoe, wis ora ana! Atiné sedih, kaja arep ambroek-ambroeka. Kentoes nangis, eloehé dléwéran. Nanging ora ana sing weroeh, saja panggedé koemidi maoe, babar pisan ora ngrèwès.

Panggedé koemidi préntah manèh:

— „Ajo, Toes! Saiki kowé koedoe mamèraké nggonmoe baoet mloempat."

Badoeté salah sidji manengah, nggotjèki boewengan wesi. Kentoes antjang-antjang arep ngloempati, nganti kaping teloe, ora da-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

di². Angger wis tjeḍak karo boewengané, ora wani, moeng mbloeḍoes ngisoré waé. Bareng sing kaping paté, Kenṭoes antjang-antjang, mloempat, tjègleg, ... sikilé ketjanṭol boewengan wesi maoe, bandjoer tiba, gebroeg! Kenṭoes ngaṭang-aṭang.

Bareng ngadeg, lakoené Kenṭoes ḍingklang, nganti baliné menjang geḍogan ndadak nganggo digèrèd.

Botjah-botjah sing nonton paḍa welas weroeh Kenṭoes kaja mangkono maoe, paḍa bengok-bengok:

— „Ajo, Kenṭoes, arep ndeleng Kenṭoes! Kenṭoes endi?"

Nanging Kenṭoes soré maoe wis ora diwetokaké manèh.

Ésoeké dipriksa ḍokter kéwan. Panemoené ḍokter, pintjangé ora bisa mari.

Moela panggeḍé koemiḍi noeli tjalaṭoe marang botjah sing gawéné ngresiki geḍogan:

— „Lé, koeldi iki wis ora ana goenané. Jèn takingoe tiwas gawé roegi waé! Wis, gawanen menjang pasar, dolen sapajoe-pajoené!"

— „Inggih sendika, toewan."

Kenṭoes noeli ditoentoen menjang pasar. Ana ing kono ora soewé bandjoer ana wong sing arep toekoe, takon:

— „Lé, koeldimoe pintjang koewé kokedol pira?"

— „Sadasa roepijah, noen!"

— „Eh, ḍoewit 10 roepijah koewi rak akèh! Akoe arep moeng sroepijah. Koeldi wis ḍingklang sikilé baé, mangsa anaa goenanél Kang tak méliki rak moeng loelangé, loelangé kandel, arep dakenggo njalini beḍoegkoe sing ana ing langgar, mentas beḍah. Awèh apa ora sroepijah?"

— „Enggih ta empoen, mirah-mirahan!" ..... Mara, botjah-botjah, roengokna! Kenṭoes arep dikelèti, koelité arep dianggo mangkis beḍoeg! Rasané atiné ora karoewan! .....

Sawisé regané dibajar, Kenṭoes bandjoer ditoentoen digawa menjang pinggir sagara. Goeloené dibanḍoeli watoe geḍé, karo sikilé sing boeri ditalèni ḍaḍoeng, noeli didjorogaké! Kenṭoes ketjemploeng ing sagara, djegoer!

Sarèhné dibanḍoeli watoe, Kenṭoes teroes kelem mangisor. Wong sing arep gawé beḍoeg linggih ana ing karang, nggoedjengi ḍaḍoeng karo oedoed, ngiras ngentèni matiné koeldi. Jèn wis mati arep dikelèti pisan.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

XXXIV. KENṬOES DADI GOLÈK MANÈH.

Bareng wis sawatara soewéné, wong toewa maoe tjalaṭoe, nanging moeng ing batin baé:

— „Kirakoe koeldikoe iki wis mati. Tjoba daktariké, bandjoer dakkelètané pisan."

Ḍaḍoengé ditarik moenggah, ler, ler, ler! Bareng saja moenggah, weroeh ..... mara baḍénen, tjah! apa sing katon? ..... doedoe koeldi, nanging ..... golèk, krontjalan kaja weloet kena kepantjing.

Weroeh golèk kajoe maoe roemangsané wong toewa koewi kaja ngimpi. Saking goemoené nganti ora obah, ngadeg ndjedjer, tjangkemé mlongo, matané menṭeleng.

Bareng wis rada sarèh, noeli tjalaṭoe, nanging ija isih kamisosolen:

— „Koel ..... koeldikoe ..... ana ngendi, ... sing taktjem ..... ploengké sagara ..... maoe?"

Kenṭoes mangsoeli karo nggoejoe:

— „Koeldiné ija akoe iki!"

— „Kowé?"

— „Ija, akoe!"

— „Hoes, adja sembrana, ta, wong toewa kok dienggo dolanan!"

— „Lo, akoe ora sembrana! Akoe ora goroh temenan!"

— „Jèn ngono, la prijé, wong sing taktjegoerké ing banjoe maoe koeldi, saiki kok dadi golèk?"

— „Sing marahi banjoe sagara koewi asin, dadiné ....."

— „Lo, lo, adja omong, ta! Mengko jèn akoe anjel ....."

— „Ora, pakḍé! Takkanḍani temené, naging ḍaḍoengé iki oetjoelana ḍisik, dadi ora ngribedi olèhkoe tjatoeran."

Saka kepénginé arep kroengoe tjaritané Kenṭoes, wong toewa maoe noeli ngoetjoeli ḍaḍoeng. Bareng Kenṭoes wis oetjoel, bandjoer tjalaṭoe:

— „Takkanḍani, ja pak! Akoe iki maoené golèk kajoe, ija kaja saiki iki roepakoe. Akoe wis mèh dadi botjah, kaja botjah loemrah kaé. Nanging rèhné akoe kesèd, ora mleboe sekolah, sing dak enoet moeng oedjaré kantja-kantjakoe, akoe bandjoer loenga minggat ..... Tjekaké noedjoe sawidjiné dina, bareng akoe tangi

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

toeroe, akoe dadi koeldi, nganggo koeping koeldi, nganggo boentoet koeldi barang! Wah, isinkoe wis ora karoewan! Moega-moega kowé adja nganti kisinan kaja akoe, pakdé! ..... Akoe ndjoet diedol menjang pasar, ditoekoe panggedé koemidi harmston; diadjari mloempat[2] barang. Bareng anoe, noedjoe sawidjining dina, akoe lagi main, tiba saka ndoewoer. Sikilkoe pintjang. Panggedé koemidi ndjoer ora gelem ngingoe akoe, akoe diedol menjang pasar; koktoekoe!"

— „Ija, ija, daktoekoe sroepijah! ..... Lah, saiki kepriié, sapa sing arep mbalèkaké doewitkoe?"

— „Mestiné ija ora ana, kok dadi kowé bonggan? Akoe koktoekoe ikoe sing kokpoerih rak koelitkoe ta, arep kokanggo bedoeg?"

— „Ija pantjèné! Lah saiki prijé hara, lèhkoe golèk loelang menjang ngendi?"

— „Wis ta pakdé adja soesah! Rak ija akèh ta, koeldi lijané?"

— „Ora, tjritamoe koewi wis rampoeng, apa doeroeng?"

Kentoes mangsoeli:

— „Doeroeng, kari satitik ndjoet rampoeng. Bareng akoe wis koktoekoe, ndjoet kokgawa mréné, karepmoe arep kokpatèni, arep koktoeweg waé. Nanging kowé welas, dadi ora sida. Akoe bandjoer kokbandoeli watoe, koktjemploengaké sagara, karepmoe patikoe bèn sampoerna. Kaja mangkono maoe sabab kirakoe atimoe betjik toer lantip. Akoe banget trima kasih. Nanging kowé ora njana, jèn boe poetri peri bandjoer noeloengi."

— „Poetri peri sapa?"

— „Poetri peri koewi iboekoe. Dèwèké ikoe tresna banget menjang akoe, akoe tansah dioelat-oelaták waé; jèn katjilakan bandjoer ditoeloengi, sanadjan akoe iki botjah moersal banget. Pantjèna akoe iki ora wadjib ditoeloengi waé saka nakalkoe iki! Ija koewi, bareng akoe wis mèh keblebeg, boe peri noeli oetoesan iwak pirang-pirang ngrojok akoe. Dikira akoe iki mati, akoe dikrikiti. Wah, jèn mangan djeboelané iwak koewi ngoengkoeli botjah. Ana sing ngoental koepingkoe, ana sing njaplok tjongorkoe, ana manèh sing ndèdèli koelitkoe, wekasané ana wader sing njaplok boentoetkoe."

Bareng Kentoes tjalatoe mangkono, wong toewa maoe moeni karo kirig-kirig:

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Hiiiih, wiwit dina iki akoe ora bakal mangan iwak. Mengko jèn noedjoe mangan baḍèr ing djeroné ana boentoeté koeldi, rak tjilaka!"

Kentoes mangsoeli karo nggoejoe:

— „Akoe ija mangkono! Ija koewi kotjapa, bareng olèhé ngrikiti iwak-iwak maoe loelangkoe wis goesis kabèh, ndjoet arep wiwit ngrikiti baloengkoe, ... eh, beneré kajoekoe, wong baloengkoe iki sing digawé kajoe.

Nanging bareng wiwit digaèl-gaèl, djeboelané ora sida, malah moetah-moetah, djalaran ora taoe mangan kajoe. Moela bandjoer paḍa loenga, bjoer, malah ora nganggo moeni: trima kasih barang! Nah, ikoe sababé anggonkoe saiki dadi golèk manèh."

Wong toewa maoe malah bandjoer nesoe, tjalaṭoené:

— „Oeh, ija, ija, ija, kodjahmoe sakrandjang gambir ikoe akoe ija ngandel, nanging ora pratjaja. Wosing oewos, akoe wis metokaké ḍoewit sroepijah sing dakanggo toekoe kowé. Saiki dakdjaloek bali! Tjekaké kowé arep takedol, takétoeng boboté kajoe! Kowé rak ija pajoe jèn diedol kaja kajoe obong waé!"

Kentoes tjalaṭoe:

— „É, lah ija ta, dolen! Akoe manoet baé!"

Nanging anggoné tjalaṭoe mangkono ikoe Kentoes karo mentjolot, ambjoer ing tengah sagara. Kentoes noeli nglangi karo tjikrak-tjikrak. Olèhé nglangi saja soewé saja adoh saka gisik. Noeli bengok-bengok karo méngo:

— „Wis ja, pakḍé! Jèn kowé isih boetoeh loelang koeldi, nggolèkana akoe!"

Kentoes teroes nglangi. Olèh sawatara noeli méngo manèh karo oendang-oendang:

— „Karia slamet, pakḍé! Jèn kowé boetoeh arep dodol kajoe, nggolèkana akoe!"

Ora antara soewé Kentoes wis mèh ora katon. Sing katon moeng goenḍoelé ireng, geḍéné sagloegoet. Kala-kala katon sikilé tjekokalan. Olèhé nglangi mentjolot-mentjolot kaja iwak sepat ana ing bloembang jèn noedjoe mentas ana oedan.

Kentoes anggoné nglangi ora ana sing diparani, moeng saparan-parané. Doemadakan weroeh ana karang ing tengah sagara, roepané poetih mentoer kaja marmer. Ing saḍoewoeré karang maoe ana weḍoesé, embak-embèk kaja ngoendang-oendang Kentoes soe-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

paja agé-agé tekaa ing karang maoe. Nanging ana anèhé, ramboeté wedoes ikoe ora kaja ramboet wedoes loemrah: ireng aloes kaja ramboeté poetri peri. Kentoes bareng weroeh roepané wedoes maoe rada deg-degan saka boengahé atiné. Pangirané wis mesti poetri peri sing dadi wedoes ikoe. Moelané anggoné nglangi ija saja diepeng. Bareng mèh tekan, koerang satitik, doemadakan ana ireng-ireng ndjenggowah, mentjoengoel saka sagara, ija ikoe iwak lodan sing gedéné ora karoewan kaé. Oentoené teloeng larik, toer dawa-dawa pating tjringih. Tjangkemé mangap-mangap. Iwak lodan maoe, ija iwak sing gawé girisé wong-wong sarta kéwan-kéwan ing pinggir sagara kono.

Bareng weroeh iwak lodan maoe, atiné Kentoes miris banget. Olèhé nglangi ménggak-menggok arep njingkiri tjangkem iwak. Nanging iwaké saja tjedak, toer olèhé noetoeti Kentoes rikaté kaja lakoené panah.

Wedoes ing karang maoe tjeloek-tjeloek:

— „Gelis, Toes, gelis, gelis!"

Kentoes olèhé nglangi saja sengkoet, tangan sikil lan awaké obah kabèh.

— „Rikat, Toes, rikat, iwaké wis tjedak!"

Kentoes ngetog karosané.

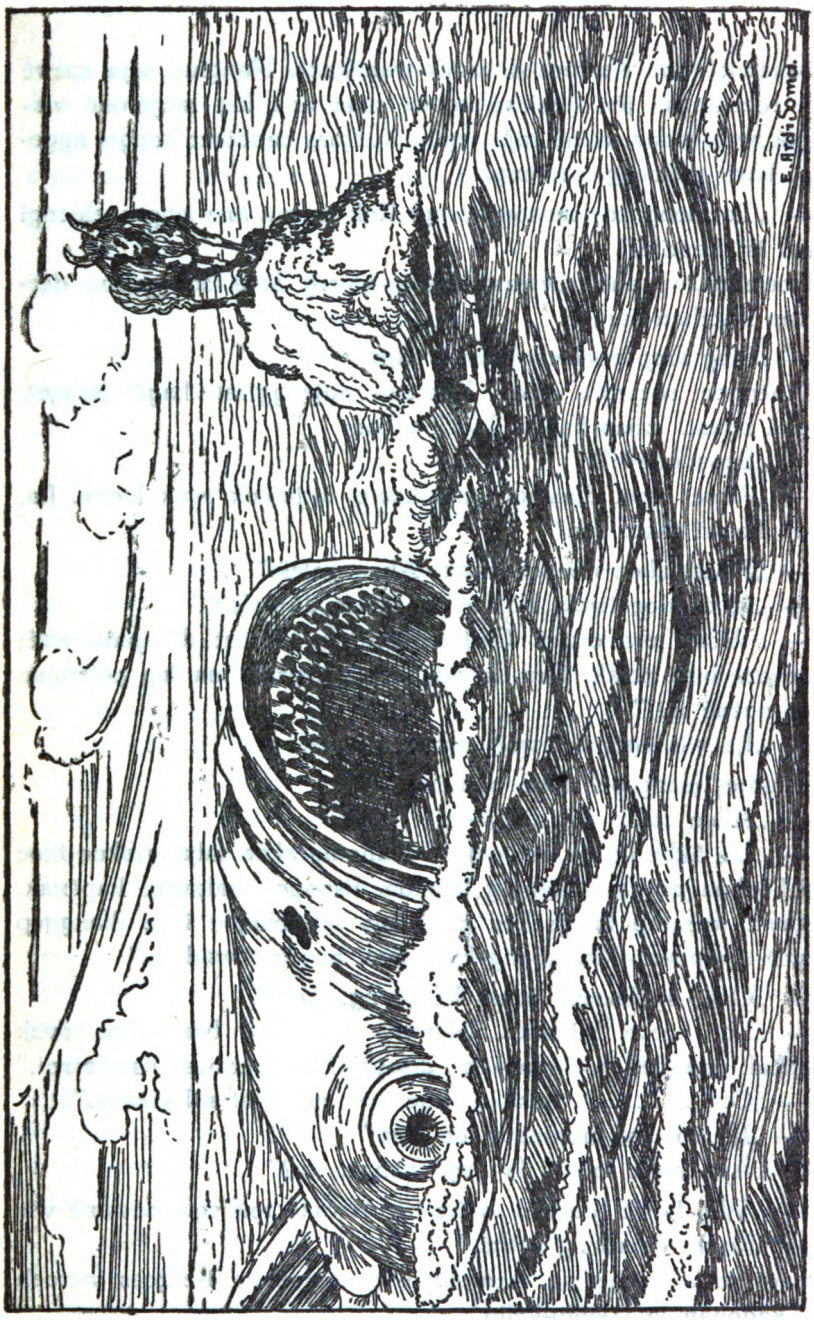
— „É, ngati-ati, Toes, iwaké selak njaplok! La, la, kaé, kaé ..... Rikat, rikat, wé, la, ditjaplok kowé mengko! ....."

Kentoes saja rikat banget olèhé nglangi nganti kaja mimis metoe saka ing bedil. Kentoes wis tjedak banget karo karang, wedoes mangloeng ngetoengaké sikilé ngarep, kaja arep noeloengi.

Nanging ..... haeb! Iwak lodan mangap, Kentoes diserot kaja wong ngoental endog; Kentoes teroes bablas ambles mleboe tjangkemé iwak lodan. Saking rikaté, ana ing djero ketatap-tatap, Kentoes nganti kelenger ora éling ana ¼ djam.

Bareng wis éling, Kentoes ora ngreti ana ngendi. Kiwa tengen kabèh peteng, toer petengé ndoemoek iroeng, roemangsané nganti kaja ketjemploeng ana ing tong isi mangsi. Ing kono sepi njenjet ora ana soewarané barang-barang. Moeng kala-kala Kentoes krasa ana angin nampeg rainé. Maoené dèwèké ora ngreti saka ngendi asalé angin maoe. Nanging soewé-soewé weroeh jèn angin maoe saka ing keboek. Sabab iwak lodan maoe doewé lara watoek mengi dadi jèn ambegan nganti kaja angin prahara.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

„Rikat, Ţoes, rikat, iwaké wis tjedak!"

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Sakawit atiné Kentoes diwanèk-wanèkaké. Nanging saja soewé saja roemangsa jèn ḍèwèké koewi saiki ana ing sadjeroné waḍoeké iwak lodan; atiné saja seḍih, Kentoes bandjoer nangis nggelolo, karo toeloeng-toeloeng:

— „Toeloeng, toeloeoeoeoeoeng! Kok ija ora ana sing noeloengi akoe, iki keprijé?"

Doemadakan ana soewara glereg-glereg kaja soewarané derménan kakéhan banjoe:

— „Sing arep noeloengi kowé sapa?"

Kroengoe soewara maoe Kentoes ndjenggirat, kagèt banget, awaké nganti anjep kabèh. Noeli takon:

— „Sapa koewi?"

— „Akoe, iwak djambal, kaja kowé, ditjaplok iwak lodan. La, kowé koewi iwak apa?"

— „Hoes, akoe doedoe iwak! Akoe golèk!"

— „É, doedoe iwak. Kok kowé gelem ditjaplok."

— „Wong ora ditari. Oedjoeg-oedjoeg ndjoet ditjaplok waé; akoe ora bisa polah. Ora, la iki ndjoer keprijé ana ing petengan kaja ngéné iki?"

— „Ija wis ngentèni waé, nganti adjoer."

Kentoes mangsoeli karo nangis:

— „Akoe emoh jèn diedjoer!"

— „Lo, akoe iki ija ora gelem. Nanging akoe sabangsakoe ikoe wis koelina nrima, sakèhing lelakon disangga kalawan kapénak. Oetawa toemrap bangsakoe mati ana ing banjoe ikoe dianggep loewih sampoerna tinimbang karo mati ana ing wadjan."

— „Oeh, ngèlmoené wong kepaoeng, ikoe."

— „Lo, koewi pijandel. Mangka toemrapé bangsakoe iwak djambal, pijandel ikoe ora kena disapèlèkaké oetawa disoelajani."

— „Ora ..... tjekaké akoe arep mbraḍat saka kéné."

— „Ija wis ta, mbraḍata jèn bisa!"

— „Apa iwak lodan iki geḍé banget, ta?"

— „Wo, kowé ora bisa ngira-ira. Awaké ṭok waé dawané wis sapal. Koewi doeroeng peṭité."

Lagi paḍa goeneman mangkono, doemadakan Kentoes weroeh ing kadohan ana kelip-kelip.

— „Paḍang-paḍang kaé apa lo?"

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Kaé rak ija kantja paḍa baé karo akoe lan kowé, malah kaé wis mèh dileboer, njatané wis ana dijané."

— „Tjoba daktilikané! Bokmanawa koewi iwak toewa, bisa toedoeh dalan marang akoe, soepaja bisa metoe saka kéné."

— „Ija ta, akoe mèloe ndongakaké waé, golèk!"

— „Wis ja, djambal."

— „Ija, slamet ja!"

— „Ketemoe manèh soek kapan?"

— „Emboeh, sapa sing weroeh ..... wis, adja soesah koarep-arep ketemoe manèh."

XXXV. KENṬOES KEPEṬOEK KARO ..... MARA WATJANEN!

Sawisé pamitan karo iwak djambal, Kenṭoes teroes mlakoe karo grajah-grajah ana ing djero awaké iwak lodan maoe, marani menjang panggonan sing ana paḍang-paḍangé koewi.

Karo mlakoe Kenṭoes krasa sikilé tansah midak djemèk-djemèk kaja banjoe gadjih, sarta banjoe maoe mamboe iwak blarongan.

Saja tjedak, dijané saja tjeṭa. Kenṭoes teroes waé olèhé mlakoe. Bareng tjeḍak weroeh ..... mara, apa, tjah, sing katon? Kowé mangsa bisaa mbaḍé, ora! moelané daktoetoeri baé ..... Ing kono sing katon bangkoe tjilik; ana dijané lilin dipasang ing gendoel. Sangarepé bangkoe maoe ana wong linggih ḍingklik, wongé wis toewa, wis woengkoek, ramboeté poetih memplak kaja kapoek; tjanoen-tjanoen mangan iwak tjilik-tjilik. Sadjaké iwak sing dipangani koewi isih oerip, njatané kala-kala ana sing mentjolot metoe saka tjangkemé.

Bareng Kenṭoes weroeh wong toewa maoe, atiné kagèt, nanging kagèté karo boengah sing ora ana panḍingané kaé. Mèh waé, kaja botjah ora waras. Arep tjalaṭoe, ora kawetoe, arep nangis, ora bisa! Bisané moeng njoewara grojok ora tjeṭa. Wekasan tangané bandjoer nḍaplang ngrangkoel wong toewa maoe karo mbengok:

— „O, pak, paaaak, saiki ketemoe kowé! Saiki wis ora arep pisah akoe karo kowé, ora arep pisahtenaaaan!"

Wong toewa maoe ngoetjek-oetjek mripaté, kaja-kaja ora ngandel marang pandelengé, noeli tjalaṭoe:

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Apa tenan ta iki? Kowé anakkoe, anakkoe tenan, ... Kentoes!"

— „Ija, ija pak, akoe, akoe Kentoes, pak! ..... Akoe rak wis kok apoera, ta pak! O, paaak, kowé koewi tresnamoe kok ora djamak! Jèn takpikir ..... nanging ..... O, oepama kowé weroeha ..... akoe kodjoer banget, pak! Ja koewi bareng klambimoe wis kokedol, ndjoet akoe malah kokwèhi boekoe tja-

„O, pak, paak, saiki ketemoe kowé!"

rakan kaé, akoe ndjoet minggat. Bareng anoe akoe ditjekel dalang golèk, arep disoegokaké ing geni dienggo mbakar saté, ija koewi sing ngewèhi akoe doewit limang roepijah diekon mènèhaké kowé. Nanging akoe ndjoet diapoesi asoe adjag karo koetjing, diadjak menjang koplakan. Asoené karo koetjingé koewi olèhé mangan katik ora karoewan. Bareng bengi akoe ditinggal, akoe noesoel. Ana ing dalan akoe dirampog bégal, akoe digantoeng. Boe peri ndjoet akon ngoetjoeli akoe. Bareng akoe dipriksa dokter, oeninė:

— „Jèn ora oerip, botjah iki ija wis mati." Akoe géroh, ndjoet iroengkoe moendak dawa nganti ora bisa metoe saka ngomah. Ba-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

reng anoe ḍoewité 5 roepijah takpenḍem karo asoe adjag lan koetjing. Akoe digegoejoe bètèt ..... èh, ora ḍik, doewité kari 4 roepijah. Nanging ḍoewité ora ana. Bareng takgoegat, djaréné djaksa, akoe salah, ndjoer dioekoem. Metoe saka ngoekoeman, akoe arep golèk téla gantoeng, kari-kari sikilkoe kena pasangan. Akoe ditalèni pak tani, kon toenggoe kanḍang pitik. Bareng weroeh nèk akoe botjah betjik ndjoet ditjoelaké. Akoe kepeṭoek oela, oelané nggoejoe nganti mati. Akoe bali menjang panggonané boe peri, weroeh kidjing. Akoe nangis, darané marani. Tjalaṭoené dara: — „Akoe weroeh bapakmoe lagi gawé praoe!" Akoe moeni: — „Eh, oepama akoe doewé soewiwi bisa maboer." — „Kowé apa arep ketemoe bapakmoe?" kana ngono. Ndjoet akoe mangsoeli: — „Sapa sing nggawa akoe?" Dara moeni: — „Takgéndong ta." Bareng anoe akoe noenggang dara, maboer sawengi moepoet. Ésoeké wong golèk iwak kaé paḍa ndeleng menjang sagara, tjalaṭoené menjang akoe: — „Kaé ana wong toewa mèh klelep." Akoe ora pangling kowé, pak, akoe krasa, kowé takawé-awé, takekon minggir ....."

Bapakné njelani:

— „Akoe ija weroeh kowé, pantjèn ija kepéngin minggir, nanging ora bisa. Wong aloené geḍé-geḍé. Praoekoe kèrem. Ora soewé ana iwak lodan, sing gawéné saba kono. Bareng weroeh akoe, akoe ditjaplok, kaja njaplok enṭo-enṭo waé."

Kenṭoes takon:

— „Pira lawasé ana kéné, pak?"

— „Kira-kira ana 2 taoen, nanging roemangsakoe 200 windoe!"

— „La kok kowé isih oerip? Olèhmoe éntoek lilin iki saka ngendi? Kok ija doewé rèk barang, sing mènèhi sapa?"

— „Takkanḍani ja, kowé. Dèk ana prahara kaé, ora moeng praoekoe waé sing kèrem, ana praoe dagang geḍé, ija kèrem. Mantroesé kabèh paḍa ketoeloengan, nanging praoené ndjoet ditjaplok iwak lodan iki. Sadjaké nalika samana loewé banget, njatané praoe geḍé maoe dioental sapisan kleboe ....."

— „Wé, toblas, sapisan waé?"

— „Ija, ... haeb, sapisan praoené kleboe kabèh, moeng tijangé waé diidokaké metoe, nanging ketjanṭol oentoe dadi slilid. Ja koewi begdjakoe, praoené maoe momot iwak asinan, roti beskoewit, tèh, kopi, goela, beras, anggoer, katjang, lilin karo rèk

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

pirang-pirang pak. Ja koewi paringé Goesti Allah, akoe nganti bisa oerip ana kéné, wis 2 taoen lawasé. Nanging saiki kabèh maoe wis paḍa entèk, wis ora ana barang-barang, liliné ija moeng kari sing daksoeled iki ....."

— „Lah mengko ndjoer keprijé?"

— „Ja wis ndjoer kari petengan waé."

— „O, pak, adja nganti kesoewèn, ajo paḍa loenga, metoe saka kéné! ....."

— „Metoe? ..... Menjang ngendi? Keprijé?"

— „Ija metoe saka tjangkemé iwak lodan iki, ndjoer nglangi ....."

— „O, Allah, nggèr, adja moeng remboeg waé. La ija kowé bisa nglangi, akoe, kaprije?"

— „Koewi ora dadi apa, pak! Kowé takgéndong, akoe sing baoet nglangi, mengko rak ija tekan gisikan."

Pak Domblé gèḍèg-gèḍèg, semoe maido:

— „Ija moeng gagasan waé, mangsa kalakona, ora! Ngendi ana, golèk ora ana saḍepa ḍoewoeré, arep bisa nglangi, toer karo nggéndong akoe!"

— „É, pak, mara tjobanen, mengko rak tenan! Éwadéné, jèn pantjèn kodraté koedoe mati, la ija wis, nanging rak ana peṭingané, ija ikoe akoe lan kowé mati bareng!"

Kenṭoes tanpa tjalaṭoe barang-barang manèh, noeli liliné didjoepoek, mlakoe ḍisik karo maḍangi. Tjalaṭoené marang bapakné:

— „Ajo, kowé anaa ing boerikoe, pak! Adja wedi!"

Wong loro maoe noeli paḍa loemakoe oeroet-oeroetan, metoe ing oesoesé iwak lodan, teroes metoe waḍoeké. Bareng wis tekan ing gorokan sing ambané salawang gapoera kaé, paḍa manḍeg, karo ngingetaké ngiwa nengen lan ngiras mikir-mikir kepénaké anggoné paḍa arep metoe.

Wroehanamoe, tjah, iwak lodan maoe wis toewa banget lan doewé lara watoek, sarta doewé lara maras. Dadi jèn toeroe tjangkemé mesṭi menga. Moela bareng Kenṭoes wis tekan panggonan gorokan, ngingetaké djaba weroeh langité paḍang soemilak, lintangé pating krelip, ḍasar noedjoe paḍang boelan, bandjoer bisik-bisik:

— „Pak, iki kebeneran banget. Iwaké lodan lagi toeroe kepati. Sangarané ora ana aloené. Ajo, pak, noeroeta akoe waé, mengko rak bisa tekan djaba!"

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Kentoes karo bapakné noeli pada ngliwati gorokan, bandjoer tekan tjangkem, teroes mlakoe djindjit-djindjit ngambah ilat. Ilaté iwak lodan maoe amba dawa nganti kaja dalan gedé. Kentoes wis mèh arep mentjolot njemploeng menjang sagara, doemadakan iwaké wahing, gebrès, gebrès! ..... Kentoes karo bapakné koloe manèh, gloḍag, ... bali kleboe menjang wadoek. Tjoloké mati, wong loro maoe ana ing petengan manèh.

Kentoes rada samar atiné:

— „Wé, lah, keprijé iki?"

— „Wis, Toes, wis, adja kakéhan réka, sing pasrah baé!"

— „Lo, adja ngono, pak! Tjoba ajo, daktoentoen manèh, alon-alon waé, adja nganti keplèsèt!"

— „Arep menjang ngendi iki?"

— „Tjoba, ditjoba manèh. Wis ta, pak, adja soemelang."

Bapakné noeli ditoentoen alon-alon, nganti tekan panggonan gorokan. Boebar gorokan noeli ngliwati liḍah manèh, bandjoer mènèk ing oentoené iwak sing teloeng larik ikoe. Sadoeroengé ambjoer, Kentoes, tjalatoe marang bapakné:

— „Kéné, pak, dakgéndong, gotjèkana goeloekoe sing kentjeng. Mengko rak gampang, tjekaké!"

Bareng Pak Domblé wis digéndong sarta wis kentjeng olèhé goedjengan, Kentoes nggebjoer ing sagara.

Sagarané kimplah-kimplah ora ana ombaké. Remboelané mantjorong, ḍasar poernama. Iwak lodan maoe olèhé toeroe kepati, oepama dimrijema doeroeng mesti tangi.

XXXVI. KENTOES DADI BOTJAH.

Kentoes olèhé nglangi sarosané. Bapakné digéndong ana ing geger, sikilé loro pisan kakoem ing banjoe. Nanging Kentoes ija krasa jèn bapakné maoe ngoplok wél-wélan.

Anggoné ngoplok ikoe djalaran kademen apa djalaran wedi? Kira-kira ija sabab loro-loroné. Nanging panjanané Kentoes marga saka wedi. Moelané noeli tjalatoe:

— „Adja soemelang, pak, sadéla engkas rak wis tekan pasisir."

— „Pasisiré endi, ta Toes?" Olèhé takon pak Domblé maoe karo ngintjang-intjeng kaja toekang mendjait jèn arep njoeroepaké dom kaé. — „Akoe ndeleng ngiwa nengen, anané moeng banjoe karo langit waé!"

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Nanging akoe weroeh pasisiré, pak! Wong akoe koewi awas banget, saja jèn bengi ngéné iki, pandelengkoe ngoengkoeli koetjing."

Satemené Kentoes ikoe moeng api-api waé, ing batin ija rada djoedeg. Karosané saja soeda, ambekané saja ngangsoer diagak ora bakal bisa tekan pasisir, sabab pasisiré isih adoh.

Kentoes nglangi teroes, nganti pedot napasé. Noeli méngo ndeleng bapakné karo tjalatoe megap-megap:

— „Pak, toeloeng ..... pak ..... mati!"

Kentoes karo pak Domblé wis mèh keblebeg. Doemadakan ana soewara glereg-glereg kaja oeniné dolanan otog-otog, tjalatoené:

— „Sapa sing arep mati iki?"

— „Akoe karo bapak!"

— „Lo, kaja wis taoe weroeh ..... lo, kok Kentoes!"

— „Ija, akoe, Kentoes lah kowé sapa?"

— „Akoe iwak djambal, kantjamoe ana ing djero wadoeké lodan bijèn kaé."

— „Kok wis tekan kéné?"

— „Akoe ngetoetaké kowé. Kowé sing noedoehaké dalan akoe. Moelané bisa metoe!"

— „Anoe, djambal, bok akoe wong loro iki kok toeloengi! Welasana! Jèn ora koktoeloengi, wis mesti mati!"

— „Ija, ija, ija, mesti taktoeloengi! Wis kéné, goedjengana petitkoe kéné, tak gèrèt. Sadéla waé rak tekan pasisir."

Pak Domblé karo Kentoes énggal-énggal goedjengan petité iwak djambal. Nanging gagasané tinimbang ana ing petit waé, loewih kepénak noenggang gegeré djambal pisan.

Kentoes takon: — „Apa iki ora kaboten, ta?"

— „Ora, kaboten apa, wong moeng saméné waé!"

Pantjèn mèmper oepama iwak djambal ikoe koewat nggéndong wong loro maoe, sabab gedéné sabelo, toer delengé djentot.

Bareng wis tekan pasisr, Kentoes mloempat disik, noeli noeloengi bapakné. Kentoes bandjoer tjalatoe marang iwak djambal:

— „Djambal, kowé wis noeloengi bapak karo akoe. Akoe nganti ora bisa ngandakaké trima kasihkoe. Nganti mbésoek pitoelanganmoe ikoe bakal dakéling-éling waé."

Anggoné tjalatoe mangkono maoe iwaké djambal karo diepoek-epoek. Iwak maoe krasa atiné. Matané bandjoer mbrebes mili sa-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

bab doeroeng taoe olèh trima kasih kaja nalika ikoe. Nanging semoené isin jèn anggoné nangis nganti konangan Kentoes moelané teroes loenga klépat angsloep ing djeron banjoe.

Samana wis ésoek.

Pak Domblé kaja-kaja ora koewat mlakoe. Kentoes tjalatoe:

— „Wis, pak, ajo dakdjagani lèndèjana akoe waé. Ajo mlakoe, ajo! Ora soesah rikat-rikat, nggremet kaja semoet waé rak oewis! Mengko jèn sajah, ja mandeg ngono, lèrèn ana pinggir dalan."

Pak Domblé takon:

— „Iki arep menjang ngendi, ta? Toes?"

— „Golèk omah ngono, sing kena di djaloek-djaloeki sega sepintjoek, karo diéjoebi."

Kentoes karo bapakné noeli mlakoe. Doeroeng ana satoes petjak weroeh ing pinggir dalan ana wong ngemis loro. Ija ikoe si asoe adjag karo koetjing, nanging roepané wis manglingi banget, wis akèh malihé. Koetjingé sing dèk bijèn gawéné merem api-api pitjak, saiki kadoeroesan pitjak tenan. Asoené adjag saiki wis katon toejoek-toejoek, goedigen toer belang-belang. Boentoeté wis ora ana. Dèk bijèn, dèk isih dadi bégal ija soegih, nanging saiki wis mlarat banget. Saking mlaraté, nganti koloe ngedol boentoeté, diedol menjang toekang tjoekoer dianggo keboet.

Bareng asoe adjag weroeh Kentoes, bandjoer tjalatoe ngasih-asih:

— „Toes, tjah bagoes, mbok akoe kok-welasi, kok-wèhi pangan, akoe saiki mlarat banget."

Koetjing njamboengi:

„Mlarat banget."

Kentoes méngo karo mangsoeli:

— „Makloemé baé wong kowé gawémoe apoes-apoes! Akoe bijèn wis kokapoesi, saiki mangsa doewéa welas akoe marang kowé."

— „Tenan, Toes, saiki akoe mlarat tenan!"

Koetjing njamboengi.

— „Tenan!"

— „Jèn kowé saiki pada sangsara, ikoe wis patoet waé! Bener oenèn-oenèn: Dénga apoes nemoe apes! Wis ja!"

— „Bok kokwelasi Toes!" .....

— „Welasi ....."

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Kentoes mangsoeli manèh:

— „Ora arep melasi wong ala, akoe! Maling baé mangsa moeloesa, ora!"

— „Adja koktinggal, Toes!"

Koetjing: — „Adja koktinggal! ....."

— „Wis ja, andoem slamet! Moeng wekaskoe adja lali marang karepé oenèn-oenèn: Sapa sing demen ndèdèli bakal kadédélan."

Sawisé tjalatoe mangkono, Kentoes karo bapakné noeli mlakoe manèh alon-alonan. Bareng wis olèh satoes petjak manèh, weroeh ana omah gedèg nganggo pajon gendèng, ana ing pinggir dalan.

Kentoes kanda.

— „Pak, omah kaé mesti dienggoni ngoewong. Jo, ndodog kana, jo!"

Bareng tekan omah maoe noeli dodog-dodog. Ana soewara saka ing djero, njapa:

— „Sapa koewi?"

Wangsoelané Kentoes:

— „Koela tijang kasangsara kalijan bapak koela. Koela boten gadah arta, boten gadah grija."

— „Sogoken saka djaba waé, lawangé rak menga déwé!"

Kentoes ngengakaké lawang, kaja welingé swara maoe, pada mleboe. Bareng wis ana ing djero, ngingetaké ngiwa nengen, ora ana oewongé.

Kentoes ngoedarasa karo goemoen:

— „Sing doewé omah iki ana ngendi?"

— „Akoe ana ing doewoer!"

Kentoes karo bapakné ndengèngèk mandoewoer, weroeh ana djangkrik ana ing saka, Kentoes noeli tjalatoe:

— „Lo, djeboelané wong toewakoe, Ki Toetoer!"

— „Ija, ija, ija, saiki kowé ngakoe wong toewa akoe. Bijèn akoe kokgoesah, kokpatak nganggo gandèn nganti pèndèng."

— „Ija, Ki, akoe isih kélingan ..... Ja wis, saiki akoe toendoengen waé ..... oetawa keproeken nganggo gandèn ..... nanging welasana bapakkoe iki!....."

— „Akoe welas, ija marang bapakné ija menjang anaké. Moeng waé akoe arep ngélingaké kowé. Wong dèk bijèn kowé koewi

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

ndoegal banget. Saiki éling-élingen: wong koewi, jèn ora gelem dialani adja sok ngalani."

— „Bener, ki, bener. Woelangmoe iki bakal takéling-éling nganti tekan bésoek. Nanging ..... kowé saiki kok doewé omah betjik temen, iki .....?"

— „Iki olèhkoe éntoek saka wedoes, sing ramboeté ireng moeloes, betjik kaé!"

Kentoes kagèt, noeli takon manèh:

— „Saiki wedoesé ana ngendi?"

— „Emboeh, ja, akoe ora weroeh!"

— „Baliné mréné kapan?"

— „Wis ora bali manèh. Wingi wedoesé nangis karo embakembèk, gadjegé moeni: — „O, Toes, mesakaké temen ..... saiki akoe wis ora bakal ketemoe manèh ..... wis mesti dipangan iwak lodan ....."

— „Tenan, ki, kanda ngono tenan? O, wedoesé kaé ..... wis mesti ..... boe peri ..... mangsa oraa!"

Kentoes tjalatoené pedot-pedot, karo nangis mingseg-mingseg.

Sawisé sawatara, loehé noeli dioesapi, bandjoer nata damèn dienggo toeroe pak Domblé. Bareng wis rampoeng, takon marang ki Toetoer:

— „Ora, ki, apa akoe bisa golèk presan sagelas waé, dienggo ngombèni bapak iki. Jèn diombèni presan, bapak iki rak ndjoet waras."

— „Bisa waé, Toes! Kana galo, teloeng boelak engkas ana wong désa, djenengé pak Karta, gawéné nandoer soeroeh. Ikoe doewé sapi presan. Ndjaloeka mrana, mengko rak olèh!"

Kentoes mangkat. Bareng tekan ngomahé pak Karta, noeli nemboeng ndjaloek presan sagelas.

Pak Karta mangsoeli, takon:

— „Kowé ndjaloek presan sepira?"

— „Sagelas mawon!"

— „Presan sagelas regané 5 sèn. Kéné doewitmoe 5 sèn."

Kentoes mangsoeli karo mringis isin:

— „Koela boten gadah, sabribil mawon boten mbekta."

— „Ja wis, jèn kowé ora doewé doewit ija ora dakwèhi presan satètès-tètèsa."

— „Wé lah pripoen?" Kentoes wis arep loenga.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Pak Karta tjalatoe manèh:

— „Mengko dịsik, ta! Ngono waé, kowé gelem, takekon ngoebengaké gilingan timba."

— „Napa nikoe, gilingan timba nikoe!"

— „Koewi gilingan sing dianggo nimba banjoe soemoer. Jèn wis, banjoené ndjoer takenggo njirami soeroeh."

— „Enggih tjobi mawon."

— „Jèn kowé olèh satoes èmbèr, takopahi presan sapi sagelas."

— „Enggih empoen."

Kentoes noeli diadjak menjang soemoer, ditoedoehaké anggoné ngoebengaké gilingan maoe.

Kentoes bandjoer toemandang. Nanging doeroeng olèh 100 èmbèr, kringeté wis deléwéran, awaké sakodjoer kringeten kabèh. Doeroeng taoe dèwèké njamboet gawé kaja mangkono.

Pak Karta tjalatoe:

— „Maoené sing takekon ngoebengaké gilingan iki koeldikoe. Nanging saiki koeldikoe lagi lara, arep mati ajaké!"

— „Tjobi, koela pareng ningali koeldiné."

— „Ajo, ta!"

Kentoes mleboe ing gedogan; weroeh ana koeldi lagi toeron ana ing damèn. Koeldi maoe wis ora doewé kekoeatan djalaran loewé; panggawéjané abot. Bareng dideleng temenan, Kentoes kagèt, batiné.

— „Lo, kaja akoe wis taoe weroeh koeldi iki? Rainé akoe ora pangling."

Kentoes ndingkloek karo tjalatoe nganggo basané koeldi:

— „Kowé koewi sapa, ta?"

Bareng ditakoni mangkono, koeldiné melèk plorak-plorok karo mangsoeli pedat-pedot:

— „Akoe ..... Keploek."

Koeldi merem manèh, teroes mati.

— „Ploek ..... Keploek! ..... O, mesakaké temen!" Kentoes nangis, srikoetan ngoesapi loehé.

Pak Karta kagèt weroeh Kentoes nangis maoe:

— „Koeldi mati waé kok koktangisi, toer doedoe doewèkmoe. Kowé ora ngetokaké doewit. Oepama kowé mbajara mana gèk keprijé?"

— „Koela atoeri, pak ..... Koeldi niki tilas kantja koela."

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

— „Kantjamoe?"

— „Enggih, tilas kantja koela sekolah."

Karta nggoejoe ngakak: — „La dalah, doewé kantja kok koeldi, saiba mempengé olèhé paḍa sinaoe!"

Kenṭoes meneng waé. Noeli ndjoepoek gelas sing wis diisèni presan digawa moelih.

Kenṭoes saben ésoek isih oemoen-oemoen wis tangi, teroes menjang omahé Pak Karta ngoebengaké gilingan banjoe. Saben dina olèh presan sagelas dianggo ndjamoni bapakné, sabab larané bapakné lara toewa.

Nanging ora moeng mangkono waé. Saka siṭik Kenṭoes sinaoe nganam tépas, wakoel, tjeting, klasa sapanoenggalané, nganti bisa. Olèh-olèhané diedol. Papajoné loṭoeng. Ḍoewit maoe noeli ditoekokaké boetoeh saben dina, toerahané dianggo toekoe sandangan. Kenṭoes ngoṭak-aṭik gawé grobag soeroengan tjilik. Sabab bapakné saiki jèn mlakoe wis rekasa. Jèn pinoedjoe hawané kepénak, bapakné ditoenggangaké grobag, diadjak dolan oeroet sawah oetawa oeroet tegalan, preloené golèk hawa sing resik.

Jèn bengi Kenṭoes sinaoe matja karo noelis. Ḍèwèké mentas toekoe boekoe ana ing désa ora adoh saka kono. Regané moeng 5 sèn, boekoené wis rontang-ranting tanpa samak. Éwadéné tansah diwatja baé. Jèn arep noelis, wong ora doewé pèn mangsèn, sing dianggo noelis kalam. Mangsiné peresan woh gendolak.

Bareng Kenṭoes mempeng kaja mangkono, ora moeng bisa ngepénakaké oeripé bapakné waé, nanging saiki malah bisa njèlèngi. Tjèlèngané wis rong roepijah. Karepé arep dianggo toekoe iket, djas karo djarik.

Noedjoe sawidjining dina Kenṭoes tjalaṭoe marang bapakné:

— „Pak, akoe takmenjang pasar, ja pak, arep toekoe iket, toekoe djas, karo toekoe djarik. Mengko jèn moelih kowé mesṭi pangling, pak!" Kenṭoes tjelaṭoe mangkono ikoe karo nggoejoe.

Bapakné awèh. Kenṭoes boengah banget, noeli mangkat, mlakoe rerikatan. Doemadakan ana ing dalan kroengoe ditjeloeki saka ing boeri, bareng méngo, weroeh ana kéjong djoemeḍoel saka pager.

Kéjong takon: „Kowé pangling karo akoe Ṭoes!"

— „Ija, ora ....."

— „Kowé ora kélingan? Akoe iki sing toenggoe lawang dalemé

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

poetri peri kaél Bijèn kaé ta, akoe ndjoet miḍoen, malah sikilmoe kedjepit lawang kaél"

Kenṭoes kèlingan énggal mangsoeli karo takon:

— „Ija, ija, akoe kèlingan ..... Ora, la saiki boe peri ana ngendi? Saiki lagi apa? Akoe apa diapoera? apa ija isih ngrasani akoe? Apa omahé adoh saiki? Apa akoe kena tilik?"

Pitakoné Kenṭoes sing warna-warna maoe diwangsoeli sarèh:

— „Kenṭoes, saikiné poetri peri ana ing roemah sakit."

— „Ana roemah sakit?"

— „Ija. Poetri peri mentas kesangsaran, saiki gerah santer, malah wis ora kagoengan ḍoewit kanggo ....."

— „Tenan apa kanḍamoe koewi? ..... Wé la, mesakaké temen! ..... Oepama akoe ḍoewé ḍoewit samiljoen, takwènèhaké kabèh ..... Nanging akoe moeng doewé 2 roepijah ..... la iki, gilo! Iki arep takenggo toekoe iket karo klambi pantjèné. Wis ta, kéjong, ḍoewit iki gawanen waé, mbokmanawa boe peri boetoeh!"

— „La, olèhmoe arep toekoe klambi barang kepriję?"

— „Ah, ija wis bèn waè? Malah oepama sing takenggo iki pajoe dakedol, takedol pisan, preloené dienggo tambah ..... Wis ta, kéjong, mangkata saiki ..... Soek embèn balija, akoe rak wis doewé ḍoewit manèh. Tekan saiki akoe adjeg njamboet gawé, dakenggo ngopèni bapak. Maoené akoe njamboet gawé moeng tekan djam 6 soré, saki arep dakloewihi, soepaja bisa ngoeroeni boe peri. Wis, kéjong, andoem slamet. Soek embèn takentèni ana kéné."

Kéjong mangkat. Lakoené ora kaja adaté, saiki rikat, nganti kaja kaḍal jèn kodanan.

Bareng Kenṭoes tekan ngomah, bapakné takon:

— „Klambiné endi, Ṭoes?"

— „Anoe, pak, ora ana sing seḍengan, moelané akoe ora sida toekoe. Bésoek waé golèk lijané."

Soréné Kenṭoes olèhé njamboet gawé ora kaja sabené, nganti tengah wengi isih mempeng, olèh-olèhané ija akèh.

Sawisé rampoeng. Kenṭoes noeli toeroe.

Bareng wajah bangoen ḍèwèké ngimpi. Ana ing pangimpèn roemangsané ketemoe karo poetri peri. Roepané ngoengkoeli adat

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

saben. Poetri peri maoe ana kanané tjalatoe karo mèsem, tangané ngeloes-eloes goendoelé Kentoes:

— „Lé, Kentoes, kowé saiki dadi botjah bagoes temenan! Moelané sapira kaloepoetanmoe dakapoera. Botjah sing tresna marang wong toewané, sing noeloengi bapa bijoengé jèn noedjoe kesoesahan oetawa noedjoe lara, ikoe wadjib dialem sarta diwènèhi gandjaran. Sanadjan kowé, Kentoes, sok nggoegoe karepmoe dèwé, nanging ija patoet diwènèhi gandjaran. Welingkoe marang kowé, ing tembé kowé sing ngati-ati, samoebarang kang arep koklakoni koedoe nganggo dipikir sing dawa disik! Jèn welingkoe iki kokenoet, kowé mesti bakal bisa seneng oeripmoe!"

Tekan samono impèné, Kentoes noeli nglilir, bandjoer melèk. Kagèt banget, sabab wis mari dadi golèk kajoe! Wis dadi botjah, kaja loemrahé botjah anaké wong-wong kaé. Ngingetaké ngiwa nengen karo plenggang-plenggong. Omahé sing maoené gedèk wis roesak, saiki malih dadi gebjog tjèt-tjètan anjar. Patoeroné dadi kantil nganggo kasoer lan klamboe. Ing djero kamar kono isiné: lemari wadah sandangan, katja gedè, bangkoe lan lijalijané. Kabèh sarwa anjar, toer wis ditata betjik.

Bareng Kentoes moedoen saka kantil, wis ditjepaki selop sepasang isih anjar kabèh. Kentoes mboekak lemari sandangan ..... isiné bentet sandangan anjar-anjar.

Kentoes noeli dandan, nganggo saroeng batik kawoeng. Bareng nganggo djas, kantongané digogohi, nemoe ..... dompèt ana lajangé, oeniné:

— „Poetri peri mbalèkaké oetangé 2 roepijah marang Kentoes sarta paring trima kasih."

Bareng dompèt maoe diboekak, isiné doedoe roepijah selaka, nanging roepijah emas!

Kentoes noeli menjang ngarep katja, arep ngilo. Bareng ndeleng katja ..... pangling awaké dèwé. Saiki wis mari dadi golèk, nanging dadi botjah lentjir koening, bagoes, mripaté resik djlalat-djlalat. Kentoes boengahé atiné ora karoewan, nganti roemangsa kaja ana ing impèn.

Doemadakan tjalatoe: — „Lo, lah bapak ana ngendi saiki?"

Kentoes noeli metoe saka kamaré, weroeh bapakné ija wis malih. Katon enom manèh, katon rosa, sarta seneng kaja dèk bijèn. Pagawéjané ija isih pagawéjan lawas, ija ikoe dadi toekang kajoe.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Pak Domblé lagi gawé lemari katja nganggo oekir-oekiran ngremit.

Kentoes marani bapakné, dirangkoel: — „Pak, pak, kok kabèh malih iki sababé keprijé, ta? Akoe kok ora ngreti?"

Pak Domblé mangsoeli karo ngeloes-eloes goendoelé anaké:

— „Malihé samoebarang iki marga saka kowé, nggèr!"

—„Lo, kok akoe dadi sabab keprijé?"

— „Ngono, ja lé! Botjah, sing maoené ndoegal, nanging bandjoer dadi botjah betjik, koewi sakabèhing kaanan sing ana ngomahé ija bandjoer malih! Kaja kowé koewi!"

— „La, golèk kajoe, sing djenengé Kentoes, saiki ana ngendi?"

— „La kaé, ana kana kaé!"

Pak Domblé karo noedingi golèk kajoe sing soeméndé ing koersi. Golèké ngloemproek.

Kentoes weroeh golèk maoe, noeli mbatin:

— „É', bijèn akoe iki dadi golèk toer ndoegal. Saiki wis dadi botjah temenan! Wah, boengah, akoe!"

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from
CORNELL UNIVERSITY

DATE DUE

OCT 19/21

MAY

GAYLORD

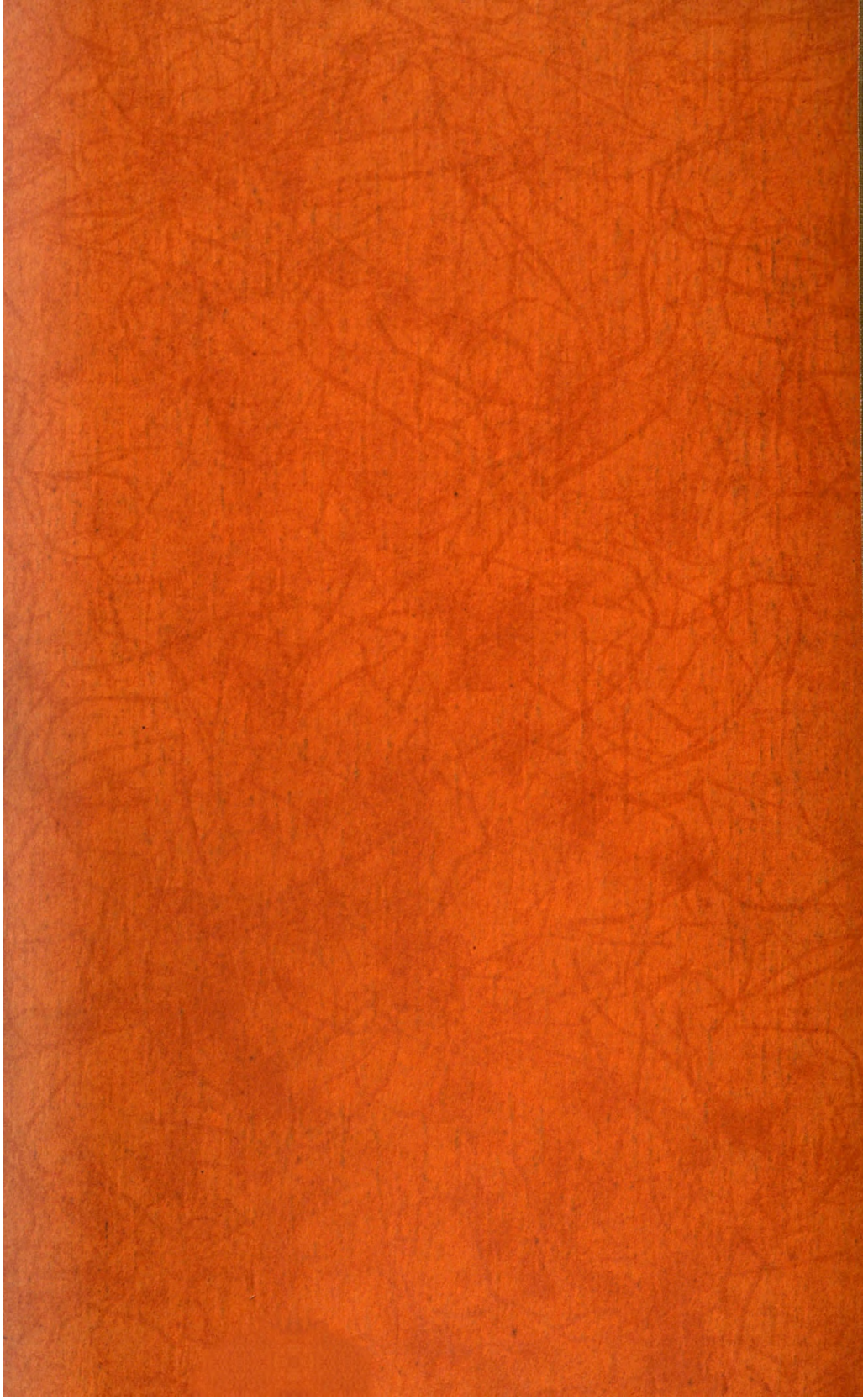
PRINTED IN U.S.A

RLG EXCLUDE

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY

Gaylord
PAMPHLET BINDER
Syracuse, N. Y.
Stockton, Calif.

DATE DUE

OCT 1 1972 L
MAY

GAYLORD
PRINTED IN U.S.A

RLG EXCLUDE

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

PAGE NOT AVAILABLE

Generated at Columbia University on 2025-02-18 23:27 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023397015
Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY